

ESÉLY

I. ÉVFOLYAM
2026
SZEPTEMBER
ISSN 2989-5545

LAP A FOGYATÉKOS EMBEREK TÁRSADALMI ELFOGADOTTSÁGÁRÓL ÉS AZ INKLUZÍV PEDAGÓGIÁRÓL

Erősödő inkluzív szemlélet

Küzdelem és szövetség az autizmussal

Kötéltánc súlyokkal nehezítve

Pillanatképek a Versfesztiválról. Forrás: Carissimi lap. Írásunk a 18–19. oldalon olvasható.

Csatlakozzon hozzánk!

Kövesse lapunkat!
Kiadványunk online is elérhető a **www.shr.sk** és a **www.carissimi.sk** oldalán.

Ajánlja mások figyelmébe!
Közösségi oldalunk követésével és megosztásával segíthet, hogy lapunk minél több emberhez eljusson:
ESÉLY – szlovákiai magyar szakmai lap

Házhoz visszük.
Az ingyenes, nyomtatott kiadás itt megrendelhető: **proeduca.redakcia@gmail.com**

Támogatás.
A lap rendszeres kiadását **anyagi hozzájárulással** segítheti. (Lásd a 33. oldalon!)

Írjon nekünk!
Szerzőként is hozzájárulhat a kiadványhoz. Gondolatait, cikkeit és beszámolóit e-mailben várjuk: proeduca.redakcia@gmail.com

Legyen a közösségünk része!

ESÉLY
– lap a fogyatékos emberek társadalmi elfogadottságáról és az inkluzív pedagógiáról
I. évfolyam 1. szám

Kiadó
Kiadja a Szlovák Humanitárius Tanács (vydáva Slovenská humanitná rada, Budyšínska 1, 831 03 Bratislava; IČO: 17 316 014) a Pro Educa pedagógiai központtal együttműködve.
Grafika, tördelés: namedia Kft., Dunaszerdahely
Nyomja: Valeur Kft., Dunaszerdahely.
Terjeszti: Mediaprint-Kapa Pressegrosso a. s.

Szerkesztőség
Főszerkesztő: Mgr. Markovics Tímea.
A szerkesztőbizottság tagjai:
Mgr. Köböl Tibor szociális tanácsadó;
JUDr. Kamoncza Márta, jogász, újságíró;
Nagy Júlia.

Levélcím: Pro Educa, Ul. Podhájska 1, 946 03 Kolárovo. Telefon: 0908 569 953.
E-mail: proeduca.redakcia@gmail.com.

Lap
Ingyenes kiadvány. 2026/1, szeptember
Megjelenik negyedévente 1300 példányban.
A következő számunk decemberben jelenik meg.
ISSN 2989-5545. Engedélyezési szám: EV 3982/10.
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

Köszöntő

Itt van az ősz, itt van ujra,
S szép, mint mindig, énnekem.
Tudja isten, hogy mi okból
Szeretem? de szeretem.
(Petőfi Sándor)

Kedves Olvasó! Napok óta nagy költőnk verse jár a fejemben. Vajon meg lehet-e azt fogalmazni, hogy valamit vagy valakit miért szeretünk? Nehezen, hiszen a szeretet egy érzés, amely átjár, megérint, elkísér. Az érzések pedig, mint tudjuk, ezer arcukat mutatják. Épp úgy, mint az ősz: ezernyi árnyalata és illata van, gazdagságot terem, ugyanakkor kicsit szomorkás is, hiszen lágyan kíséri az elmúlás szele.

Számomra mégis egészen más jelentéssel bír. Én azért szeretem az őszt, mert ez az újrakezdések időszaka. Nem a nagy, újévi fogadalmak, fellángoló tervek ideje, hanem a hosszan érlelt gondolatok megvalósításáé, a teremtő erő és a pihenés utáni új lendület kiteljesedéséé. Akárcsak iskolakezdéskor. Vagy egy lap indításakor...

Ma egy magyar nyelvű lapot tartunk a kezünkben, amely az ESÉLY nevet kapta. Egy lapot, amely az újraindítás jegyében született, és amelyre izgatottan és nagy örömmel készülődtünk. Sokan. Mindazok, akik figyelemmel kísérik a fogyatékos emberek világát; azok, akik számára példakép az őket segítő szakember; azok, akik az inkluzív pedagógiát építik; és azok is, akik már megtapasztalták az élet nehézségeit. Azok, akik kitaposták előttünk az utat: megalapították, és 15 éven át kiadták a Carissimi lapot és mindazok, akik tesznek azért, hogy a világ minden ember számára élhető hellyé váljon.

Szerkesztőségünkben régi és új arcok találkoztak. Már az első megbeszélésen megtaláltuk a közös hangot, tudtuk, hogy nagy dolog van készülőben. Áldás, hogy szilárd alapokra építhetünk. Folytatni szeretnénk a megkezdett utat, de új vizekre is evezünk, hiszen a világ folyamatosan változik. Foglalkozunk majd társadalmi kérdésekkel, hangsúlyt kap az inkluzív pedagógia, felvesszük a fogyatékos gyermeket nevelő szülők szemüvegét, és figyelemmel kísérjük mind a hazai, mind a magyarországi szakmai törekvéseket.

Célunk, hogy gazdagítsuk egymást. Jó példákat mutassunk be, segítsünk, reményt adjunk, irányt mutassunk és szemléletet formáljunk. Nem magunknak, nem magunkért. Egy nyitottabb és színesebb társadalomért, ahol sokfélék vagyunk, és ezt büszkén vállaljuk. Mindezt szeretettel és empátiával. Mert nincs „mi" meg „ők" – csak egyetlen, közös világ létezik.

Lapunknak szeretetteljes fogadtatást, sok olvasót és hosszú életet, magunknak pedig szüntelen teremtő erőt kívánok!

Markovics Tímea
főszerkesztő

FOGYATÉKOSÜGYI BIZTOS

Ki ő?

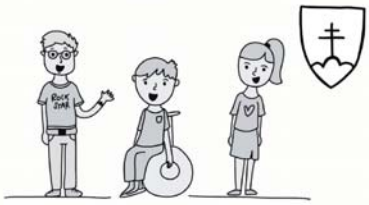

JUDr. Zuzana Stavrovská

A fogyatékosügyi kormánybiztos a Szlovákiában fogyatékossággal élő személyek jogait képviseli. A továbbiakban őt kormánybiztosnak nevezzük. A neve **JUDr. Zuzana Stavrovská.** Munkájában független. Döntéseibe senki sem avatkozhat bele. Saját hivatala van.

Mi a feladata?

A kormánybiztos feladata a fogyatékossággal élő emberek védelme. Feltárja és ellenőrzi az esetleges visszaéléseket és jogsértéseket. Amennyiben megállapítja a fogyatékossággal élő emberek jogainak megsértését, javaslatot tesz azok kiküszöbölésére.
Rendezvényeket szervez a fogyatékossággal élő személyek érdekeinek támogatására.
A jogaik érvényesítését segítő állásfoglalásokat dolgoz ki.
Jogvédőként részt vehet az őket érintő bírósági eljárásokban.

Ki fordulhat hozzá?

A kormánybiztost bárki felkeresheti egy beadvánnyal, ha
– a fogyatékossággal élő személyek (beleértve a tartós egészségi problémával küzdőket is) jogainak megsértését vagy veszélyeztetését szeretné bejelenteni,
– akkor is, ha az ilyen személy jogi cselekvőképessége korlátozva van,
– akkor is, ha gondnokság alatt áll,
– minden fogyatékossággal élő gyermek vagy az ő törvényes képviselője (leggyakrabban a szülő).

Hogyan lehet bejelentést tenni?

• Írásban az alábbi címen:
Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím
Račianska 153, 831 54 Bratislava 35
• Online: **www.komisar.sk** PODNET gomb
• E-mailben: **sekretariat@komisar.sk**
• Telefonon: **+421 2 20 42 03 09**, mobil: **+421 911 269 021**
• Személyesen: az ügyfélfogadási órákban a **Hivatalban:**

Hétfő	8.00 – 17.00
Kedd	8.00 – 16.00
Szerda	8.00 – 17.00
Csütörtök	8.00 – 16.00
Péntek	8.00 – 14.00

SZEPTEMBERI SZÁMUNK TARTALMÁBÓL

A társadalmi elfogadás és az inkluzív pedagógia lapja

3 Köszöntő

6 Az emberi érzékelés és a szenzoros túlterhelés jelensége

9 Nagy változások a gondozási rendszerben

11 Ingyenes állami segítség pénzügyi és családi gondok esetén

12 Konferencia az inkluzív oktatásról

13 Erősödő inkluzív szemlélet a pedagógusképzésben – interjú

16 Hivatástudat és emberség

18 Mosolyok és meghatódás

20 Egy család küzdelme és szövetsége az autizmussal

22 Könyvajánló Janette Motlová Cigány című kötetéről

24 Keresni a lehetőségeket

26 Párizs megér egy napot

29 Egy csodás turistaparadicsom

30 Akadálymentesített városok 2025-ben

30 A világ legmagasabb templomtornya

31 Kötéltánc súlyokkal nehezítve

34 Magyar–szlovák, szlovák–magyar szótár

A Carissimi 15 éve és a folytatás

A név magáért beszél: a latin Carissimi szó jelentése *„**legkedvesebbek**”*. Ez az alázat és rendületlen szeretet volt az az irányadó gondolat, amellyel a folyóirat útjára indult.

A kiadványt, amely a Szlovák Humanitárius Tanács kiadásában jelent meg, **a pozsonyi székhelyű Carissimi Nonprofit Alap** hívta életre, felelős szerkesztője Tóth Erika volt.

Nem csupán egy lap volt a sok közül: iránytűként, megtartó erőként és lámpásként szolgált fogyatékos személyt nevelő családok, pedagógusok és szakemberek számára.

Amikor 2002-ben a Carissimi Nonprofit Alap megalakult, a társadalmi integráció és az inkluzív szemlélet még gyerekcipőben járt hazánkban. A fogyatékos gyermeket nevelő szülők a mindennapos küzdelem miatt gyakran elszigetelődtek, amit az információhiány és a nyelvi akadályok még tovább fokoztak.

Ebben a többszörösen hátrányos helyzetben a lap felvállalta az úttörő szerepét:

- **Híd volt a szakma és a családok között:** jogi, orvosi és pedagógiai útvesztőket segített értelmezni.
- **Láthatóvá tett:** emberi sorsokat és nehéz küzdelmeket tárt az olvasók elé.
- **Közösséget teremtett:** megmutatta az érintett családoknak, hogy nincsenek egyedül a küzdelmeikkel.
- **Szemléletet formált:** rendszeresen beszámolókat tett közzé, és bátran felhívta a figyelmet a hiányosságokra is.

Hálás szívvel gondolunk az egykori munkatársak felelősségteljes és elkötelezett munkájára. Köszönjük ezt a szellemi örökséget és szilárd szakmai alapot. A kor elvárásaihoz igazodva, de a régi elhivatottsággal a stafétát most az ESÉLY veszi át…

Markovics Tímea,
a Pro Educa szakmai vezetője

SZÉP MÓNIKA

Az emberi érzékelés és a szenzoros túlterhelés jelensége

Az emberi érzékelés és észlelés összetett folyamat, amely során a környezetből érkező ingereket az érzékszervek fogják fel, majd az idegrendszer továbbítja és az agy értelmezi őket. A klasszikus öt érzéken túl számos további érzékelési rendszer is létezik, amelyek mind hozzájárulnak a világ pontosabb megértéséhez és a biztonságos mozgáshoz. A környezetből érkező ingereket az érzékszerveink érzékelik. Az érzékszervekben található receptorok (érzéksejtek) ezeket az ingereket elektromos impulzusokká alakítják, amelyek az idegrostok segítségével az agyba jutnak, ahol feldolgozásra kerülnek. Tehát az **érzékelés** az ingerek érzékszervekkel történő felfogását jelenti, míg az **észlelés** ezeknek az ingereknek az agyban zajló feldolgozását és értelmezését. A két folyamat szorosan összekapcsolódik, és az agy különböző területeinek összehangolt működésén alapul. Ez lehetővé teszi számunkra, hogy aktívan alkalmazkodjunk a környezetünkhöz.

Az iskolai biológiaoktatás szerint az ember öt klasszikus érzékkel rendelkezik: a látással (szem), a hallással (fül), a szaglással (orr), az ízleléssel (nyelv) és a tapintással (bőr). Az öt érzék elmélete az ókori görög filozófus, Arisztotelész tanításaira vezethető vissza. Bár korának kiemelkedő gondolkodója volt, számos téves elképzelést is vallott. Többek között úgy vélte, hogy a gondolkodás központja a szív, a méhek bikatetemekből keletkeznek, és a legyeknek csupán négy lábuk van. A modern idegtudomány azonban ennél összetettebb képet fest az emberi érzékelésről. A neurológusok között nincs teljes egyetértés abban, hogy pontosan hány érzékünk van, de abban igen, hogy az öt klasszikus érzéknél több létezik. A legtöbb szakember legalább kilenc érzéket különböztet meg, míg egyes kutatók akár huszonegy különböző érzékelési rendszert is számon tartanak.

Az öt klasszikus érzéken kívül az ember számos más érzékelési képességgel is rendelkezik, amelyeket a modern idegtudomány külön érzékekként tart számon.

• **Termocepció (hőérzékelés):** A bőr segítségével érzékeljük a hőmérséklet változásait, vagyis a meleget és a hideget.

• **Egyensúlyérzékelés:** Ez az érzék biztosítja, hogy testünk megőrizze egyensúlyát állás, járás és egyéb mozgások során. Az egyensúlyérzékelés központja a belső fül folyadékkal telt járatrendszere.

• **Nocicepció (fájdalomérzékelés):** Segítségével érzékeljük a bőrben, az izmokban, az ízületekben és a belső szervekben keletkező fájdalmat. Érdekesség, hogy maga az agy nem tartalmaz fájdalomérző receptorokat, ezért a fejfájás nem az agyszövetből, hanem a környező erekből, agyhártyákból vagy más szövetekből ered.

• **Propriocepció (testhelyzet-érzékelés):** Ez az érzék tájékoztatja az agyat a test és a végtagok helyzetéről, így akkor is tudjuk, hol vannak a testrészeink, ha nem látjuk őket.

Egyes kutatók további érzékeket is elkülönítenek. Ilyenek például az **időérzékelés**, az **éhség**- és **szomjúságérzet**, a **teltségérzet**, a **nyomásérzékelés**, valamint a **vizelési** és **székelési inger érzékelése**. Ezek pontos besorolásáról azonban a tudományos szakirodalomban nincs teljes egyetértés. Mindez azonban jól mutatja, hogy az emberi idegrendszer a megszokottnál lényegesen finomabb és sokrétűbb módon dolgozik.

Mi történik az agyban, ha túl sok az inger?

Az emberi agy rendkívül összetett, ugyanakkor korlátozott feldolgozási kapacitással rendelkezik. Minden másodpercben számtalan inger ér bennünket: képek, hangok, érintések, szagok, valamint érzelmi és egyéb információk. Az agy feladata ezek feldolgozása, rendszerezése és annak eldöntése, hogy mely ingerekre érdemes figyelmet fordítani, miközben a lényegtelen ingereket kiszűrjük.

Ha azonban egyszerre túl sok inger éri a szervezetet, az agy információfeldolgozó rendszere túlterhelődhet. Ilyenkor romlik a figyelem, lassul a döntéshozatal, és nő a hibázás valószínűsége. Ez hasonlítható ahhoz, amikor egy számítógép egyszerre túl sok programot futtat: működése lelassul, teljesítménye csökken.

Az agy folyamatosan szűri és rangsorolja a beérkező információkat. Ha azonban az ingerek mennyisége meghaladja a feldolgozási kapacitást, a szűrőrendszer kevésbé hatékonyan működik. Ennek következtében nehezebbé válik a koncentráció, romlik a munkamemória teljesítménye, és megnő a mentális fáradtság. Az agynak ilyenkor több energiát kell fordítania a lényegtelen ingerek feldolgozására is, ami tovább csökkenti a hatékony figyelmi működést, így alakul ki a **szenzoros** (érzékszervi) **integrációs zavar** (más néven érzékszervi feldolgozási nehézség), vagyis az **SPD**.

Mely jelek utalhatnak érzékszervi feldolgozási nehézségekre gyerekeknél?

• **Látás:** A gyermek különösen keresi az élénk színeket, a villogó, forgó vagy mozgó tárgyakat, vagy éppen ellenkezőleg, érzékeny az erős fényre, ezért inkább a félhomályos környezetet részesíti előnyben.

• **Hallás:** Előfordulhat, hogy a gyermek szívesen kelt zajt – kopog, dobol, hangosan játszik –, vagy éppen nagyon érzékenyen reagál bizonyos hangokra. A porszívó, turmixgép, hajszárító, kutyaugatás vagy mentőautó szirénája félelmet, szorongást vagy erős kellemetlenséget válthat ki.

• **Szaglás:** Gyakran megszagolja a tárgyakat, embereket vagy ételeket, egyes illatokat különösen kedvel, más szagokat viszont rendkívül zavarónak talál, és gyakran panaszkodik kellemetlen szagokra.

• **Tapintás:** Szívesen tapogatja a különböző felületeket és anyagokat, vagy ellenkezőleg, feltűnően kerüli bizonyos textúrák érintését. Előfordulhat, hogy a fájdalmat kevésbé érzékeli, de az is, hogy a legkisebb érintésre is túlzott érzékenységgel reagál.

• **Ruházat:** Egyes ruhadarabok viselése kellemetlen lehet számára. Zavarhatja a pulóver anyaga, a zokni varrása, a címke vagy a szoros ruházat, ezért gyakran tiltakozik az öltözködés ellen.

• **Ízlelés és étkezés:** Válogatós lehet az ételek színe, íze, illata vagy állaga miatt. Előfordulhat, hogy nem szereti, ha az ételek összeérnek, külön fogyasztja az egyes összetevőket, vagy nehezen fogadja el az új ízeket és állagokat a hozzátáplálás során. Néhány gyermek ezzel szemben szokatlanul intenzív ízeket keres, például szívesen fogyaszt savanyú vagy sós ételeket.

• **Mozgás és egyensúly:** Kifejezetten keresi az erős mozgásos ingereket: szeret ugrálni, pörögni, hintázni, fejjel lefelé lógni vagy nagy erővel ölelni. Más gyermek viszont kerüli ezeket a helyzeteket: fél a magasban, bizonytalan a mászókán, nem kedveli a hintázást vagy a forgást, és késve sajátítja el a kerékpár használatát. Gyakran előfordulhat utazási rosszullét is.

• **Belső testérzetek:** Nehezebben ismerheti fel saját testi szükségleteit, például az éhséget, a szomjúságot, a fáradtságot vagy a vizelési ingert. Emiatt a szobatisztaság kialakulása is késhet.

Fontos kiemelni, hogy ezek a jellemzők önmagukban nem jelentik azt, hogy a gyermeknek érzékszervi feldolgozási zavara van. Sok kisgyermeknél átmenetileg is megfigyelhetők hasonló viselkedések. Ha azonban a tünetek tartósak, több területet érintenek, és akadályozzák a gyermek mindennapjait, érdemes szakemberhez (gyógypedagógushoz vagy gyermekpszichológushoz) fordulni.

Amikor túl sok a sok – kinél nagyobb az érzékszervi (szenzoros) túlterhelés veszélye?

Az érzékszervi túlterhelés bárkinél előfordulhat, azonban bizonyos állapotok és idegrendszeri sajátosságok esetén nagyobb valószínűséggel alakul ki. Az érintettek számára a mindennapi környezet – például a zsúfolt helyek, az erős fények vagy a hangos zajok – különösen megterhelőek lehetnek. Ha az ingerek mennyisége meghaladja ezt a kapacitást, az idegrendszer nehezen tudja kiszűrni a lényeges információkat a lényegtelenektől. Ennek következményeként mentális fáradtság, ingerlékenység, szorongás, koncentrációs nehézségek, valamint testi tünetek – például fejfájás vagy fokozott feszültség – is jelentkezhetnek.

Ez a láthatatlan fogyatékosság és akadályozottság nagyon megnehezíti az érintett személyek mindennapjait.

Az **autizmus spektrumzavarral** élő személyek gyakran érzékenyebbek a környezetből érkező ingerekre. A túl sok hang, fény, érintés vagy más szenzoros információ könnyen túlterhelheti az idegrendszerüket, ami fokozott stresszt, szorongást vagy visszahúzódást válthat ki. Kutatások szerint az egyéni érzékenység felismerése, valamint a túlzott ingerterhelést kiváltó helyzetek azonosítása és lehetőség szerinti elkerülése segíthet csökkenteni a túlterhelés gyakoriságát.

Az **ADHD-val** élők számára gyakran nehézséget jelent a figyelem szabályozása és a beérkező ingerek megfelelő szűrése. Emiatt könnyebben elterelődhet a figyelmük, és a nagy mennyiségű szenzoros információ gyorsan túlterhelheti őket.

Az érzékszervi túlterhelés azonban nem kizárólag ezekben az állapotokban fordulhat elő. Fokozott stressz, kimerültség, alváshiány vagy tartós pszichés megterhelés esetén bárki érzékenyebbé válhat a környezet ingereire, ezért fontos a megfelelő pihenés, a stressz csökkentése és az egyéni szükségletek figyelembevétele.

Forrás:

https://hu.wikipedia.org/wiki/Szenzoros_integr%C3%A1ci%C3%B3s_zavar

https://gyermekut.hu/szuloknek/szenzoros-integracios-zavar

https://gyerekszoba.hu/kisgyerek/szenzoros-erzekenyseg-jelei/

https://mindennapifejlesztes.wordpress.com/2021/07/20/az-eszleles/

A szerző gyógypedagógus,
a Dialóg fejlesztőközpont és a Pro Educa
pedagógiai központ munkatársa.

(Fotók: a szerző archívumából)

A zöld nyakpánton ragyogó **sárga napraforgó a láthatatlan fogyatékosságok és akadályozottság** nemzetközileg elismert szimbóluma.

Diszkrét jelzés a környezet felé, hogy a viselőjének a hétköznapi helyzetekben **több időre** vagy **segítségre** van szüksége.

Olyan fizikai, mentális vagy neurológiai állapotokat jelöl, amelyek kívülről nem látszanak. Például: **autizmus, ADHD, demencia, krónikus fájdalom vagy fáradtság, hallás- és látássérülés, szorongás, epilepszia, cukorbetegség.**

A kezdeményezés 2016-ban indult a londoni Gatwick repülőtérről (Hidden Disabilities Sunflower), és mára világszerte elterjedt.

KÖBÖL TIBOR

Nagy változások a gondozási rendszerben 2027-től

Mit kell tennie Önnek, és mit intéz el az állam?

2027. január 1-jén új szociális támogatási és gondozási rendszer lép életbe. Az alábbi útmutató a zökkenőmentes átállást segíti – elsősorban azok számára, akik jelenleg hozzátartozójukat gondozzák, vagy szociális szolgáltatásokat vesznek igénybe.

A legfontosabb tudnivaló: a segítségnyújtás folyamatossága biztosított, és az esetek többségében nincs szükség személyes intézkedésre.

1. Automatikus átállás: Nincs szükség új kérvényekre

A családok legnagyobb félelme általában a bürokrácia. Az állam az új rendszerre való átállást automatikusan (ex offo, hivatalból) intézi. A Munka-, Szociális és Családügyi Hivatal 2027. január 1-jével automatikusan, a rendszerben már meglévő adatok alapján indítja el az eljárást.

Kiket érint az automatikus átállás?

– Azokat a gondozott személyeket, akiknek 2026. december 30-ig ápolási díjat folyósítottak.

– Azokat, akik 2026 vége előtt nyújtották be a kérelmet, de a hivatal még nem hozott jogerős döntést.

– Az ambuláns és terepen végzett szociális szolgáltatások igénybevevőit és igénylőit (pl. nappali intézmények vagy házi gondozói szolgálat).

Fontos: Ha a hivatali adatok hiányosak, az állam közvetlenül felveszi Önnel a kapcsolatot. Az új támogatásról legkésőbb 2027. március 30-ig döntenek.

2. A pénz megszakítás nélkül és megemelt összegben érkezik

Nem kell tartania attól, hogy januárban jövedelem nélkül marad. Az állam 2027. január 1-je után is folyósítja a jelenlegi ápolási díjat, mindaddig, amíg a hivatal hivatalosan nem dönt az új rászorultsági támogatásról.

Mi változik már januártól?

– Megemelt összegek: A támogatást ebben az átmeneti időszakban már az új, megemelt összegekben fizetik ki.

– Formális gondozás: A rászoruló személy emellett a formális gondozásra szánt összeget is igénybe veheti (90 € a IV. fokozatban és 270 € az V. fokozatban). A fizetési bizonylatokat a hivatalnak be kell mutatni, és a támogatás jóváhagyása után az összeget visszamenőleg megtérítik.

3. A tartós otthoni ápolást végzők státusza védett marad

Aki 2026. december 30-ig ápolási díjat kapott, az új törvény szerint az új évtől automatikusan **nem formális gondozónak** minősül. Az állam garantálja a nyugdíj- és egészségbiztosítást – vagyis ez az időszak szolgálati időnek számít (ha Ön az egyedüli gondozó) –, és a gondozásból származó jövedelem is adómentes marad.

Mikor van szükség új integrált szakvéleményre (IP)?

Az esetek többségében nincs szükség új szakvéleményre 2027. január 1-jétől. A hivatal a korábbi komplex szakvélemény vagy szociális szolgáltatásról szóló döntés (amelyet 2025. augusztus 31-ig adtak ki) alapján ítéli meg az új támogatást.

Új integrált szakvéleményt csak akkor kell, ha:

– a jelenlegi szakvéleményben konkrét felülvizsgálati határidő szerepel az egészségi állapotra vonatkozóan,

– Ön meg szeretné változtatni a szociális szolgáltatás típusát (például nappali ellátást nyújtó intézményből egy olyan másik típusú szolgáltatásra szeretne átváltani, amelyre még nincs papírja),

– a gondozott személy egészségi állapota jelentősen romlott, és több segítségre van szüksége,

Köböl Tibor szociális tanácsadó, a Belasý motýľ o. z. – Kék Pillangó Polgári Társulás munkatársa.
A szervezet a Szlovákiában élő izomsorvadásos betegeknek nyújt teljes körű támogatást és jogsegélyt.
Nagy öröm számunkra, hogy Köböl Tibor magyar nyelven is nyújt tájékoztatást,
és szívesen áll az olvasók rendelkezésére.
Bátran keressék őt **az egészségkárosodottakat érintő szociális törvényekkel** kapcsolatban.
Elérhetőségek: 0948 046 672-os telefonszám és/vagy a kobol@belasymotyl.sk e-mail-cím.

– a hivatalnak alapos kétségei merülnek fel a rászorultság mértékét illetően (ilyenkor a hivatal maga indítja meg az eljárást).

Kinek utalják a pénzt, és mi van, ha nincs bankszámla?
Az új támogatást hivatalosan a rászoruló személynek (idős embernek, gyermeknek) ítélik meg. Ehhez azonban nem kötelező új számlát nyitni, mert:
– a támogatást a kérelemben megadott számlára is utalják
– a számla tulajdonosa lehet rokon vagy a gondozó is,
– a támogatás készpénzben, postai utalvánnyal is átvehető,
– a hivatal a pénzt mindaddig a korábban megszokott módon küldi, amíg minden érintett számlaszámát be nem szerzi.

A szolgáltatások szabadon kombinálhatók
Az új rendszer nagy rugalmasságot biztosít. A nem formális (családi) gondozás időbeli korlátozások nélkül kombinálható a formális szolgáltatásokkal.
Az otthoni gondozás mellett a rászoruló személy igénybe vehet például:
– nappali ellátást nyújtó intézményt vagy rehabilitációs központot,
– házi gondozói szolgálatot vagy szállítószolgálatot,
– segédeszköz-kölcsönzést vagy segélyhívó (monitorozó) rendszert,
– szociális vállalkozás szolgáltatásait (pl. segítség a ház és a kert körüli munkákban).
Bentlakásos formával (például hospice vagy ápolóotthon) specifikus helyzetekben kombinálható a támogatás, például tehermentesítő szolgáltatásként, amikor a gondozónak pihenésre van szüksége, vagy kórházba kell mennie.

Gyakori kérdések

Mi van, ha a beteg rokon helyett szerződést kell aláírnom?
Kiskorú gyermek esetén a szülő jár el. Felnőtt esetében az orvosi diagnózis nem elegendő ahhoz, hogy más automatikusan aláírhasson helyette. A döntő tényező az, hogy az illetőt a bíróság korlátozta-e cselekvőképességében, és kijelölt-e számára gondnokot. Ha nincs kijelölve gondnok, a rászoruló személy meghatalmazhat egy hozzátartozót. (Ha fennáll a veszélye, hogy a pénzt nem a célra fordítják, a hivatal kijelölhet egy úgynevezett különleges kedvezményezettet, akinek a pénzt kizárólag a beteg javára kell elköltenie).
Mi történik, ha 2027. január 1-je után változik a gondozó személye (pl. a szülő helyett a nagymama kezd el gondozni)?
A gondozó személyének változása miatt nem kell új integrált szakvéleményt készíteni.
A változást a rászoruló személynek (vagy képviselőjének) 5 munkanapon belül be kell jelentenie a hivatalnak. Meg kell adni az új gondozó (pl. nagymama) adatait, a változás dátumát, a gondozás helyét és a díjazás összegét (egy személy esetén ez előreláthatólag 740 euró).
Az új gondozónak természetesen meg kell felelnie a törvényi feltételeknek (például egészségügyi alkalmasság). Az eredeti gondozó mindaddig szerepel a rendszerben, amíg a változást be nem jelentik.

Forrás és pontos információk: a Munka-, Szociális és Családügyi Minisztérium hivatalos oldala, www.employment.gov.sk

Változások a személyi asszisztencia óradíjában és az ápolási díj összegében

A Munka-, Szociális és Családügyi Minisztérium (MPSVR) által a www.slov-lex.sk oldalon közzétett intézkedések (447/2008-as törvény és 134/2026-os kormányrendelet) értelmében 2026. július 1-jétől emelkedett a személyi asszisztencia óradíja és az ápolási díj összege.

A változások az alábbi szerint alakultak:

• **Személyi asszisztencia:** az óradíj 6,81 euróra emelkedett (ez 0,59 eurós növekedést jelent).

• **Ápolási díj** a törvény 40§ (7) bekezdése szerint:

egy súlyos egészségkárosodással élő személy gondozása esetén a korábbi 663,50 euróról havi 729 euróra,

két súlyos egészségkárosodással élő személy gondozása esetén

a korábbi 882,50 euróról havi 969 euróra emelkedett.

Ezzel egyidejűleg továbbra is érvényben marad, hogy a pénzbeli támogatások alapösszege gondozottanként havi 200 euróval emelhető meg, amennyiben a gondozott személy eltartott gyermek.

Forrás: mpsvr.sk
Köböl Tibor

Ingyenes állami segítség pénzügyi és családi gondok esetén

Komplex Segítségnyújtási Tanácsadók hálózata

Mindenki kerülhet nehéz helyzetbe. Ha Ön éppen egy embert próbáló időszakot él át, tanácstalan és segítségre van szüksége, figyelmébe ajánljuk a **Komplex Segítségnyújtási Tanácsadók hálózatát.** Ez egy államilag finanszírozott projekt, amely ingyenes szakmai tanácsadást kínál Szlovákia minden állampolgára számára, aki pénzügyi nehézségbe vagy válságos családi helyzetbe került.

Hazánkban az eddig futó hasonló projektek keretén belül a 2024-es évben több mint 20000 ember kapott segítséget sikeres adósságkezelés és családi problémák megoldása terén. A jelenlegi hálózat ezen projektek összevonásával alakult, az egykori házassági tanácsadók hagyományaira épít, és a mentális egészség megőrzésére, valamint a családi háttér stabilitására összpontosít.

Milyen ügyekben lehet hozzájuk fordulni?

A tanácsadók szakemberei két fő területre fókuszálnak:

• Család és kapcsolatok: Segítség a partnerek közötti kommunikáció javításában, a generációk közötti kapcsolatok erősítésében és az otthoni feszültség enyhítésében.

• Pénzügyek és adósságok: Támogatás és konkrét útmutatók az eladósodottság és a megterhelő pénzügyi helyzetek kezeléséhez.

Kiknek szól a szolgáltatás?

A segítség egyének, párok és egész családok számára is elérhető. Különös hangsúlyt fektetnek a gyermekes családokra és az egészségkárosodással élő személyekre. Minden szolgáltatást teljesen ingyenesen nyújtanak.

Hogyan zajlik a tanácsadás?

A tanácsadó irodákban szakemberekből álló csapat – pszichológusok, szociális munkások, jogászok és közgazdászok – dolgozik. A teljes folyamat biztonságos környezetben zajlik, a tanácsadók részéről garantált a maximális titoktartás és diszkréció.

Az ügyfelek rendelkezésére többféle módon állnak:

• Személyesen – a Szlovákia-szerte megtalálható kirendeltségeken.

• Telefonon a +421 918 650 555 számon

• Terepen (kihelyezetten), amennyiben az ügyfél egészségi állapota ezt indokolja.

A tanácsadó irodákat Szlovákia 46 városában találja meg, az alábbi linken kikereshető az Önhöz legközelebbi iroda: https://pkp.gov.sk/kontakty/

Forrás: https://pkp.gov.sk

Köböl Tibor

Görbe tükrök napja

Görbe tükörbe nézni mulatságos. A valóságtól eltérőnek látjuk magunkat: torznak, nagyobbnak, kisebbnek, vastagabbnak vagy vékonyabbnak. Az értelmi fogyatékos embereket is gyakran másnak látjuk, mint amilyenek valójában.

„Mások vagyunk, de nem rosszabbak" a mottója az Értelmi Sérülteket Segítő Társulás által megrendezett görbe tükrök napja rendezvénynek. Ez a különleges nap minden év júniusában zajlik, sokféle ingyenes programmal. Az értelmi fogyatékos személyek és a nagyközönség tánc-, ének- és zenei előadásokból, valamint kreatív műhelyfoglalkozásokból válogathatnak. Lehetőség van a szociális intézményekben és védett műhelyekben készült kézműves termékek megvásárlására, de akár szociális tanácsadásra is. Így volt ez idén is, a 21. görbe tükrök napja alkalmából, amikor sok csodálatos ember találkozott a ligetfalui Janko Kráľ parkban.

A rendezvény célja az értelmi fogyatékosok iránti elfogadás és tisztelet növelése, az ő érdekeik támogatása és a társadalmi szemléletformálás volt.

Az eseményről a szervezet honlapján és közösségi oldalán találhatók további információk.

Forrás:
https://zpmpvsr.sk/den-krivych-zrkadiel/
https://www.facebook.com/zpmpvsr

Konferencia az inkluzív oktatásról

A Carissimi több mint 20 éves tevékenysége során arra vállalkozott, hogy segítse azokat a családokat, amelyek fogyatékossággal élő vagy beteg gyermeket nevelnek. Tapasztalatunk szerint gyakran nehéz helyzetben lévő, sok esetben egyszülős családokról van szó, ahol a mindennapok gondjai súlyosabbak, mint általában. Gyakrabban szembesülnek hátrányos megkülönböztetéssel, mint ahogy azt gondolnánk.

A hátrányos megkülönböztetés tiltása nem új keletű, nemzetközi egyezmények sora hivatott biztosítani az egyenlő esélyeket is. Csak hát a gyakorlat valahogy mindig elmarad a deklarált elvek mögött…

Nincs ez másként az inkluzív oktatás esetében sem, mely a közelmúltban vált az oktatási intézmények számára kötelezővé Szlovákiában.

„A cél az, hogy minden gyermek teljes mértékben betagozódjon az oktatási rendszerbe, hogy minden gyermek olyan oktatásban részesüljön, amely megfelel az egyéni oktatási-nevelési szükségleteinek…" olvasható a szlovák iskolaügyi minisztérium honlapján. A sajtó mégis a szülők panaszaitól hangos, akik nem találnak olyan

oktatási-nevelési intézményt, amely a fogyatékossággal élő gyermeket integrálni tudná.

A Carissimi Nonprofit Alap a Kárpát-medencei Családszervezetek Szövetségének támogatásával a témában konferenciát szervezett, ahol segítő szakemberek, pedagógusok és szülők elemezték a fennálló helyzetet, a gyakorlati szempontokat és a tapasztalatokat.

Helyszínül Pozsonyvezekényt, egy kb. ezer lakosú, kisiskolával rendelkező települést választottuk, amely sikeresen vette az akadályokat az inkluzív oktatás terén.

Előadói: Strédl Terézia pszichológus, gyógypedagógus, a Selye János Egyetem docense, Kása Ildikó gyógypedagógus és Tóth Tünde szülő, a téma jó ismerői. Az előadásokból és az azokat követő panelbeszélgetésből leszűrhető, hogy a sikeres inklúzió a család és az iskola szoros együttműködését feltételezi, és ez nyilván nem korlátozódik az egészségkárosodott gyermekekre és szüleikre. Az elfogadás fontos feltétele, hogy a többi gyermekek szülei is segítsék a folyamatot, miközben az iskola feladata biztosítani, hogy a tehetséges tanulók se szenvedjenek hátrányt.

A tapasztalat azt mutatja, kulcskérdés, hogy milyen támogatást kap a pedagógus ehhez az új feladathoz. Az is gond, hogy a pedagógusok nagy többsége nincs felkészítve az ilyen típusú feladatokra. Hiányosak a folyamat anyagi feltételei is, a fogyatékossággal élő gyermeket segítő asszisztensek finanszírozása is akadozó, gyakran késnek a megfelelő döntések.

Egy konferencia nyilván nem oldja meg a fennálló gondokat, de segíthet a megoldások, a közös válaszok keresésében.

Célunk nem csupán az ismeretátadás, hanem az egymásra figyelés, a kérdések felvetése, a közös válaszok keresése is.

Bízunk benne, hogy a találkozó minden résztvevő számára megerősítést, inspirációt ad ahhoz, hogy az inklúzió ne elérhetetlen cél, hanem megélt gyakorlat legyen.

Bauer Edit,
a Carissimi kuratóriumának elnöke

Forrás:
www.carissimi.sk/2026/02/konferencia-az-inkluziv-oktatasrol/
Fotók: Markovics Tímea, pixabay

A témáról bővebben itt is olvashatnak:
https://ma7.sk/oktatas/inkluziv-oktatas-szandek-es-valosag-avagy-parbeszed-egy-megelt-gyakorlat-fele-kepekkel

Erősödő inkluzív szemlélet a pedagógusképzésben

Interjú a Selye János Egyetem új tanulmányi programjáról

– Tóth-Bakos Anita, egyetemi docens a vendégem, aki a Komáromi Selye János Egyetem Tanárképző Kara Neveléstudományi Tanszékének egyetemi docense. Annak kapcsán beszélgetünk, hogy a 20 éves egyetem fontos mérföldkőhöz érkezett azzal, hogy a pedagógusképzésben az inkluzív nevelésre irányuló tanulmányi program jött létre. Mi ez a program pontosan és milyen előzmények mentén született? Kik segítették ennek a programnak a formálódását?

– Köszönöm szépen a felkérést és a lehetőséget, hogy erről a tanulmányi programról beszélhetek, hiszen nekem ez szívügyem. Nem csak most, hogy már működik, hanem már hosszú ideje, hiszen részt vállaltam a kialakításában és az elindításában is. **A tanulmányi program neve: Óvodapedagógia és a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai oktatása.** Ez egy bakalár szintű gyakorlatorientált tanulmányi program, amely a 2025/2026-os akadémiai évben indult első alkalommal. A tanulmányi program hossza három év, nappali és levelező formában is elérhető.

A tanulmányi program formálódása hosszú és rögös út volt. A szakmai igény, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése és a gyógypedagógiai ismeretek témája felé nyitni kellene, már régebben megjelent a Tanárképző Karon (röviden TKK). Már 2017/18 -ban is folytattunk szakmai megbeszéléseket, melyben aktívan részt vett a TKK vezetősége, valamint az Óvó- és Tanítóképző Tanszék és a Neveléstudományi Tanszék oktatói. Több külső szervezettel is konzultáltunk, pl. az Artis centrummal, kikértük több Magyarországon tevékenykedő gyógypedagógus szakember véleményét. A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége is jelezte írásban azt, hogy az oktatási intézmények részéről erre a szakra magyar nyelven óriási szüksége lenne, hiszen ez a tanulmányi program a jelen kínálatból hiányzik.

A munka nehezebb részét képezte az, hogy a tanulmányi program megfeleljen a szlovákiai felsőoktatási akkreditációs szabályoknak. A tanulmányi programok besorolását tekintve a gyógypedagógia vagy speciális pedagógia nem kizárólag a pedagógiai tanulmányok közé sorolódik, így nehezen találtuk a megfelelő keretrendszert. Sok kérdést kellett megválaszolni. Miként változnak az akkreditációs követelmények, milyen lehetőségek nyílnak, milyen szakemberekkel lehet megvalósítani a tanulmányi programot, mi legyen a megnevezés, mit tartalmazhat az abszolvens profilja, milyen tartalmi töltetet határoljunk be a tanulmányi program keretein belül, kihez tudunk fordulni, milyen gyakorlóhelyeket tudunk biztosítani, stb. Így arra az elhatározásra jutottunk, hogy az inkluzív nevelés nem különálló szakként, hanem a meglévő óvodapedagógiai képzés kibővítésével valósuljon meg.

Ez azért is helyénvaló, mert így az inkluzív szemlélet a pedagógus alapkompetenciái közé került, hiszen a többségi intézményekben nagyon sok a sajátos nevelési igényű gyermek, a pedagógus csak így boldogul. Így jutottunk el idáig, hogy végül 2025-ben megnyithattuk ezt a tanulmányi programot.

Jelen tanulmányi program abban is új, hogy gyakorlatorientált, ami annyit jelent, hogy a pedagógiai gyakorlat a tanulmányi idő alatt nagyobb óraszámban jelenik meg a többi akadémiai tanulmányi programhoz képest. A hallgatókra a szemeszterenként 10-20 óra terjedelmű gyakorlat mellett a záró szemeszterben egy összefüggő, 10 hetes, kötelező pedagógiai gyakorlat is vár. Az egyetem számára ez a finanszírozás, tervezés és szervezés terén nagy feladat.

– Miért fontos ez a tanulmányi program a magyar pedagógusképzésben és azon belül is a SJE számára?

– A szlovákiai magyar pedagógusképzésben ez egy hiánypótló irány, mert itthon csak szlovák nyelven lehet elvégezni a gyógypedagógia, speciális pedagógia vagy bármilyen terápiás szakokat. Ezek a szakok nagyon hasznos és színvonalas tudást kínálnak, a szlovákiai jogszabályozásra épülnek, így megkönnyítik a munkahelyi elhe-

lyezkedési lehetőségeket. Számunkra, magyar kisebbség számára viszont a nyelvi akadályozottság miatt leszűkíti a mozgásteret, hiszen csak az jelentkezik rá, aki már jól tud szlovákul. A magyarországi képzés szakmai szempontból szintén remek, és fedi azokat az igényeket, amire szükség lenne, viszont ott más a keretrendszer, elsősorban a magyarországi ellátórendszerre (nálunk tanácsadói rendszer) készíti fel a hallgatókat, így nem kompatibilis a hazai előírásokkal. A két ország között sok minőségi és mennyiségi különbség van, ami nagy kihívást jelent.

A Selye János Egyetem számára a tanulmányi program elindítása egy nagyon fontos lépés, hiszen az iskolareformokkal összhangban, a modern neveléssel lépést tartva többletet, minőségi tartalmat kínálunk. Ez a TKK egyetlen inkluzív irányú tanulmányi programja. Hisszük, hogy az inkluzív szemlélet a mai pedagógus számára egy alapkövetelmény és kompetencia kell, hogy legyen. A program formálódásának szakaszában készült egy felmérés, hogy az akkori óvodapedagógus hallgatók hogyan fogadnák, ha az inkluzív pedagógiai tantárgyakkal bővülnének a tanulmányaik. Ugyanúgy a gyakorlatban dolgozó pedagógusok is azt jelezték, hogy a tanulmányi program kibővítése hozzáadott értéket képvisel.

Az is fontos számunkra, hogy ez egy gyakorlati igény ihlette változás. Végzős hallgatóinktól gyakran olyan visszajelzések érkeztek, hogy a gyakorlatba lépés egy mélyvíz. A korábbi egy-egy hét pedagógiai gyakorlat csak a valóság pici szeletét mutatta meg a hallgatónak. Ezzel szemben a tanulmányi időszak végén megvalósuló 10 hetes összefüggő gyakorlat már pontosabb képet ad majd az oktatási intézmény, a hivatás és a szakma működéséről. Ráadásul az elméleti oktatás és a részgyakorlatok után kerül bevezetésre, így nagyobb betekintést és szakmai kompetenciákat nyújt a leendő végzős hallgatóknak. A gyakorlóintézmények palettája is bővül majd, hiszen a megnövekedett óraszám miatt akár speciális oktatási intézmények vagy fogyatékossággal élők szociális intézmények is válhatnak szerződéses gyakorló intézményekké, így a hallgatók széles spektrumon szereznek majd tapasztalatot.

– A végzős hallgató profilja bővül ezáltal, szélesebb spektrumban lesz felkészülve az óvodai és iskolai csoportokon belül várható kihívásokra. Milyen végzettséget szereznek a hallgatók?

– A diplomán az óvodapedagógus szerepel majd, az elhelyezkedés terén viszont nagy előnyt jelent ez a diploma, hiszen a hallgató óvodapedagógus, speciális óvodai osztály pedagógusa, sajátos nevelési igényű gyermekek óvodapedagógusa, speciális óvodapedagógus és pedagógiai asszisztens munkakörökbe szerez képesítést. Ezáltal az oktatási reform kapcsán létrejött támogató csoportok része is lehet. Nem terapeuta, nem gyógypedagógus lesz, de ezekből a határterületekből nagy betekintést szerez.

– Az oktatók névsorát tekintve a hallgatók sok, a modern kor nevelése szempontjából hiánypótló tantárgyat tanulnak jó szakemberektől. A szak felelős személyei a SJE TKK-n:

Mgr. Tóth-Bakos Anita, PhD. – docens - szakfelelős

PaedDr. Borbély Diana, PhD. - docens

Mgr. Szarka Katalin, PhD. - docens

doc. dr. univ. Csehi Ágota, PhD. - docens

Dr. habil. Híves-Varga Aranka, PhD. – docens

A szakfelelősi csapat jelenleg minden elvárásnak megfelel, és bízunk abban, hogy továbbra is fennmarad. Így tudjuk biztosítani a főbb ismeretek, témakörök színvonalas oktatását: pedagógia, speciális pedagógia, inkluzív pedagógia, pszichológia, módszertan az állami oktatás program művelődési területeire fókuszálva, pedagógiai gyakorlat. Jogszabályi változásként egy új lehetőség jelent meg, a lektor-oktató, ezen a területen most dolgozunk. Ez annyit jelent, hogy a meglévő oktatók sorát kifejezetten a gyakorlatból érkező pedagógusokkal tudjuk kiegészíteni. Így a hallgatók szakmai tudását nem csak az akadémiai szintről, hanem a gyakorlatból is támogatni tudjuk.

– Mit tanulnak, mivel ismerkednek? Milyen gyakorlati eszközöket kapnak a későbbi nehéz helyzetek sikeres kezelésében?

– A tanulmányok sikeres befejezéséhez 180 kredit megszerzése szükséges (kötelező tantárgyak, kötelezően választható tárgyak, szabadon választható tárgyak), emellett pedagógiai gyakorlat, szakdolgozat és államvizsga teljesítése.

Az óvodapedagógusok képzésében az inkluzív pedagógia eddig is teret kapott, ezt bővítettük ki. Az első évben a hallgatók leginkább az alapozó tantárgyakkal ismerkednek az elmélet és módszertan terén, valamint a többségi intézményekben végzik pedagógiai gyakorlatukat. A későbbiekben azonban egyre nagyobb betekintést kapnak majd a sajátos nevelési igény és az inkluzív nevelés, inkluzív szemlélet terén. Az új tanulmányi programban a kurzusok az oktatási törvény szerint meghatározott sajátos nevelési igényekhez kapcsolódnak, három kategóriát ölelnek fel: az egészségileg akadályozott gyermek, a szociális téren akadályozott gyermek és a tehetséges gyermek. A hallgatók megismerkednek az egyes kategóriákba tartozó tünetekkel, esetleges diagnózisokkal, amelyekkel majd a gyakorlat során találkozhatnak. Ezen túl átfogó képet kapnak arról, hogyan működik a szakszolgálati, tanácsadói ellátórendszer, milyen lehetőségek vannak az oktatási intézményeken belül, milyen

egyedi igények lehetnek az akadályozottságból kifolyólag, hogyan tudják a sajátosságokat figyelembe venni, hogyan tudják használni a támogató intézkedéseket, kivel, hogyan tudnak együtt dolgozni.

Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a leendő pedagógusnak nagy rálátása legyen, hiszen a későbbi szakmai együttműködés csak így lesz hatékony. A hallgatókat nem csak elméletben készítjük fel, hanem gyakorlati eszközökkel, élmény alapú kiegészítő terápiákkal is megismerkednek, mint pl. a mozgásterápiák, művészetterápiák, beszédterápiák. Hisszük azt, hogy ezek a módszerek mindenki, nem csak a sajátos nevelési igényű gyermekek számára hasznosak. Kiemelném még a tehetségpedagógiát, amely ugyanúgy nagyon igényes és fontos terület. Számomra ez egy üde színfoltja a tanulmányi programnak.

– Mekkora érdeklődés övezi a tanulmányi programot? Mik a tapasztalatok a munkaerőpiac irányából?

– Ez az egyedüli tanárképző kari program, amely 100 fölötti hallgatószámot jelent, szóval nagy az érdeklődés. A nappali tagozatra a tervezett felvétel 120 fő volt, ez röviddel a meghirdetés után megtelt. A levelező tagozat iránt még nagyobb az érdeklődés, hiszen az egyéb területen dolgozó érdeklődők vagy azok, akik a munkájuk mellett szeretnének megfelelő képesítést szerezni, távúton csak ezen a tanulmányi programon tehetik meg. A távutas képzésre kisebb létszámot hirdettünk meg, 30 főt, itt többszörös volt a túljelentkezés.

Több olyan hallgatónk van, akinél a munkahely hozta az igényt, hogy diplomát szerezzen, és sokan a diploma megszerzése után el is tudnak helyezkedni óvópedagógusként, asszisztensként vagy nevelőként. Ez egyrészt pozitívum és siker, mert el tudnak helyezkedni, másrészt részben negatívum is, mert így kevesebben jelentkeznek a mesterképzésre. Bízunk benne, hogy előremutató irányokkal itt is fenn tudjuk majd tartani a hallgatók létszámát.

A TKK-n több doktori képzés is elérhető, többek közt a Neveléstudomány doktori tanulmányi program. Ezen belül a tudományos és kutatói megközelítésben is megjelenik az inkluzív pedagógia.

– Mennyire inkluzív a hallgatók számára maga a Selye János Egyetem? Elérhető-e az egyetemi képzés a fogyatékos hallgatók számára?

– A sajátos nevelési igényű hallgatók támogatására kari és egyetemi szinten van koordinátor, akiknél jelezni tudják az igényeiket. Szerintem ezen az úton jól haladunk. A TKK-n én vagyok a koordinátor, többféle esetet sikerült már megoldani, akár egészségi-, akár szociális akadályozottság terén. Volt már mozgásban akadályozott tanár szakos hallgatónk, az ő esetében az órarend úgy volt összeállítva, hogy az akadálymentesített épületekben legyenek az órák megtartva. A tehetséges hallgatók számára pedig a TDK és egyéb kari és egyetemi rendezvények adnak lehetőséget.

A TKK épülete és a Gazdaságtudományi Kar épületei részben akadálymentesek. A konferenciaközpont teljesen akadálymentesített. Egyéb érzékszervi fogyatékosságok részére nem nagyon vagyunk felszerelve eszközökkel, ezért mindig az egyénre szabott megoldásokat keressük. A törekvés és a szándék jelen van.

– Nagyon köszönöm az interjút. Gratulálok az elért eredményekhez, a továbbiakban sok kitartást kívánok!

Markovics Tímea

Hogyan hozzunk létre akadálymentes társadalmat? – online konferencia

Az Equality Egyesület az „ID: CITIZEN” nemzetközi projekt keretében online konferenciát tartott, amely az akadálymentesség fejlesztésére, az egyetemes tervezésre, valamint a fogyatékossággal élő személyek közösségi és köztereken való egyenlő részvételét támogató rendszerszintű megoldásokra fókuszált. A projekt partnerszervezetei: a macedóniai Equality Egyesület, a lengyelországi Integration Alapítvány, a magyarországi Kézenfogva Alapítvány és a szlovákiai Tenenet Egyesület.

A konferenciára 2026. május 27-én online került sor. Célja az volt, hogy bemutassa a projekt ideje alatt született jó gyakorlatokat és tanulságokat, valamint ismertesse az „Ajánlások a befogadás javítását célzó szakpolitikákhoz” című kiadványt.

Központi üzenete, hogy az akadálymentesség nem kiváltság vagy kiegészítő elem, hanem alapvető jog, amely a közterek tervezésének szerves részét kell alkotnia. Ellenkező esetben ezek könnyen akadályokká válhatnak – összekötés helyett kirekesztve az embereket.

A projektet a Nemzetközi Visegrádi Alap támogatja, amely a regionális civil együttműködés, a tudásmegosztás és a kölcsönös megértés erősítését szolgálja.

Forrás: kezenfogva.hu/hirek/online-konferencia-hogyan-hozzunk-letre-akadalymentes-tarsadalmat/

Hivatástudat és emberség: magyar szakember a díjazottak között

– Szeretettel gratulálok a „Tanácsadói Egyéniség” díjra való felterjesztéshez! A díj kiírója a VÚDPaP (lásd keretes írásunkat). Olyan szakembereket lehetett jelölni, akik példaértékű munkát végeznek, vagy rendkívüli eredményt értek el a területükön. Ez tehát egy magas szintű szakmai elismerés, amely azért is különösen jelentős, mert az elmúlt időszakban magyar szakember nem kapott ilyen jelölést. Mit jelent ez számodra?

– Köszönöm szépen a gratulációt. Nagy megtiszteltetés számomra, hogy felterjesztettek erre a nívós szakmai díjra. Az egész országból, több kategóriában, pedagógusok és szülők ajánlásával 83 jelölés érkezett be, amelyeket a szlovák szakemberek a szakmai felkészültség alapján rangsoroltak.

Én a „Tanácsadói Egyéniség” kategóriában kaptam bizalmat, és a szakmai bizottság döntése alapján bekerültem a három legjobb jelölt közé, ami rendkívül jó érzés. Külön öröm és elismerés számomra, hogy a felettesem terjesztett fel, és azóta is rengeteg pozitív visszajelzést kaptam, főleg szakmai körökből.

A díjátadóra májusban került sor a Dieťa v ohrození elnevezésű konferencián, egy igazán jó hangulatú rendezvényen. Bár tudtam, hogy nem én vagyok a fő esélyes, egyáltalán nem voltam csalódott. Annál nagyobb elismerésre ugyanis nincs szükségem, mint hogy a vezetőm értékesnek, hasznosnak és példaértékűnek tartja a mindennapi munkámat.

– A felterjesztés indoklása rendkívül szimpatikus, és igazán illik hozzád. A vezetőd három fő okot emelt ki: a több évtizedes munkádat, a szakmai felkészültségedet és az emberséges hozzáállásodat. Mit takar ez a sokéves tapasztalat, mik voltak a kezdetek, és hogyan talált rád ez a pálya?

– Gyógypedagógusként már 33 év szakmai tapasztalat áll mögöttem. Pályafutásomat alsó tagozatos tanítóként kezdtem egy speciális alapiskolában – főként azért, mert ott volt szabad hely. Akkor még nem is sejtettem, hogy ez az időszak az egész életemet meghatározza majd.

Az első hónapokban nagyon nehezen éltem meg, hogy nyolc halmozottan hátrányos helyzetű gyermekkel kell foglalkoznom. Idővel azonban megéreztem, mekkora fejlődést lehet náluk elérni, ami pedagógusként óriási jutalom. A gondoskodó személyiségemhez is tökéletesen illett ez a szerepkör. Egyszer csak azt kezdtem érezni, hogy ide nagyon jó bejárni, tetszik nekem, így ezen a pályán maradtam, képeztem magam és egyre jobban beleástam magam a gyógypedagógus szakmába.

– A nagyfokú szakmai felkészültségedet szülő és kolléga egyaránt tapasztalja. Fő területed az autizmus. Hogyan indult ez a pálya, milyen volt a kezdet és hogyan változott az autizmus megítélése az évek során?

– Az autizmussal egy szülői megkeresésre kezdtem el behatóbban foglalkozni 2000-ben. A család hallássérült autista kisfiúval kereste a mindennapi túléléshez vezető utat. Ezt én óriási kihívásnak tekintettem, hiszen akkor még az autizmusról mindenki nagyon keveset tudott. Így nagyfokú kreativitásra és akaratra volt szükség ahhoz, hogy eredményeket tudjunk nála elérni. A közös munka, próbálkozás során még jobban megerősödött bennem az, hogy nekem ez az élet-

Gyermek- és Patopszichológiai Kutatóintézet (Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie) – az oktatási minisztérium módszertani és kutatási szakmai háttérintézménye

Az állam számára végez kutatásokat a gyermekpszichológia terén, hogy feltárja az aktuális társadalmi helyzetet. A kutatások eredményeit a készülő oktatási törvényekhez használja fel. Az eredmények képezik a tanácsadói rendszer módszertani hátterét is. Korábban inkább a pedagógiai és pszichológiai kutatások voltak jellemzőek, amelyek kevésbé kerültek a nyilvánosság elé. Az inklúziós törekvések hatására megerősödött a tevékenységük a gyógypedagógiai témák terén is, amelyek azóta jobban bekerültek a szakmai köztudatba. *Forrás: vudpap.sk*

utam. Feladatnak tekintettem, hogy megértsem az autista gyermekeket, hogy minél jobban tudjam a helyzetet kezelni, képes legyek a családnak segítséget nyújtani. Folyamatosan képeztem magam, egyre többet meg akartam tudni az autizmusról. Megerősödtem abban, hogy a segíteni akarás nekem fő cél.

– Rendkívül gazdag a szakmai tevékenységed. Meg lehet-e azt számolni, hogy hány családnak segítettél az elmúlt évek alatt? Mire emlékszel a legszívesebben?

– Ezt nem lehet számszerűsíteni. Régebben, amikor gyógypedagógusként dolgoztam a tanácsadói rendszerben, évente 350 gyerek került hozzám, plusz még azok a családok, akik tanácsot kértek, konzultáltak. Közülük az elsők már 30 évesek, többekkel ma is tartom kapcsolatot, követem a sorsukat, jeleznek életük fontos mérföldköveiről. Nagyon jóleső érzés, amikor például fotót küldenek az érettségiről, vagy megállnak egy jó beszélgetésre. Érzem a hálájukat és ez melengeti a szívemet.

– Milyen a mai világ a fogyatékos gyerekek szemszögéből?

– A szakma nagy aggályokkal néz a szeptember elé, a rendszerben sok a hiányosság és bizonytalanság, ami az iskolákon, a pedagógusokon és a gyerekeken csapódik le. Sajnos a jelenlegi állami támogatási rendszer gyenge és hiányos, ami a pedagógusok kiégésével és pályaelhagyással fenyeget, kevés az asszisztens, hiányzik a mentális támogatói háttér, kiszámíthatatlan a pénzügyi rendszer.

– A hazai szakmában mindenképp úttörőnek számítasz. Nem csupán arról van szó, hogy jókor voltál jó helyen és megszólított ez a hivatás, hanem kellett hozzá egy jókora adag tenni akarás, vállalkozó kedv és kíváncsiság. Hogyan fogadtad, amikor három évvel ezelőtt felkértek a Dunaszerdahelyi Prevenciós és Tanácsadó Központ igazgatói posztjára? Mit jelent számodra a vezetői szerep?

– Az állami tanácsadói rendszer átszervezésének idején kaptam a kinevezést. Erős kétségek voltak bennem, hiszen két, addig önállóan működő központot és két csapatot kellett összefognom. Emberileg is nehezen éltem meg, hogy a korábbi kollégáim felettese lettem. Komoly fejtörést okozott, miként lehetek mindenkivel objektív, igazságos és emberséges.

Úgy érzem, az elmúlt időszakban sikerült megtalálnom az egyensúlyt. A feladatokat elosztottuk és kitűztük a közös szakmai célokat. Rendkívül hálás vagyok, mert elhivatott, erős csapattal dolgozhatok: kölcsönösen támogatjuk egymást, nincsenek emberi konfliktusaink, az előremutató szakmai vitákat pedig kifejezetten szeretem. Ma egy bizalmon alapuló, családias és támogató közösséget vezetek.

Külön büszkeség, hogy a csapat létszáma 22 főre bővült, és egyetlen szlovák kollégán kívül mindenki képes magyar nyelven is segítséget nyújtani. Emellett a legfontosabb eredménynek azt tartom, hogy megőriztük az alapelvünket: számunkra mindig a gyermek az első, nem a papír.

– Mondhatjuk, hogy a támogatási rendszer magyar központjaként működtök. Nagy létszámú járást és kerületet képviseltek. A magyar családok és oktatási intézmények problémáit közvetlenül tolmácsolod a felsőbb szakmai szervek felé. Kikkel dolgozol szorosan együtt?

– A Nagyszombati Kerületi Tanügyi Hivatal módszertani osztályának külsős munkatársaként a felmerülő szakmai kérdéseket a fent említett kutatóintézet és a minisztérium kisebbségi főosztálya felé továbbítom. Rendszeres visszajelzéseimmel a felvidéki magyar oktatás sajátosságait képviselem, javaslataim pedig nyitott fülekre találnak. Komoly eredménynek tartom, hogy zajlik a magyarul beszélő tanácsadók és szakemberek országos feltérképezése. Örömteli, hogy a minisztérium, a szakmai szervek és a tanácsadók közötti együttműködés érezhetően javult, ami közvetlenül az iskolák fejlődését szolgálja.

– Ez a szakmai párbeszédre való törekvés és együttműködés az egyik fő erősséged. Kiket tudtál még bevonni a közös munkába, és mi a tanácsadók szerepe a jelenlegi reformok közepette?

– Legfontosabb feladatunk, hogy megbízható szakmai háttértámogatást nyújtsunk az iskoláknak és óvodáknak a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátásában. Tanácsadónk 156 oktatási intézménnyel áll szerződésben, nem csak a járásból, hanem más kerületek magyarlakta régióiból is. A pedagógusok eligazodását regionális fórumokkal és szakmai partnerekkel (például a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetségével) együttműködve segítjük.

Emellett szoros partnerséget építettünk ki a nagyszombati tanácsadóval, valamint az oktatási minisztérium kisebbségi főosztályával is. Ez utóbbi közvetlen csatornát biztosít ahhoz, hogy a kisebbségi oktatást érintő javaslatainkat hatékonyan képviselhessük.

– Te vezetésre születtél. Zárszóként egy nehéz kérdés: kit nehezebb vezetni? Szülőt, gyereket vagy kollégát?

– Úgy gondolom, saját magamat. Hogy mindig objektív maradjak, és képes legyek adni gyereknek, kollégának és szülőnek egyaránt. Ezért is jelent sokat ez a jelölés, mert érzem belőle a kollégák szakmai és emberi támogatását. Szerencsés vagyok, mert azt csinálhatom, amit szeretek, jó csapattal dolgozom, és boldogan járok munkába.

– További sikereket, sok örömöt és jó egészséget kívánok! Köszönöm az interjút.

Markovics Tímea

Mosolyok és meghatódás

Beszámoló a Versfesztiválról

Nagy szeretettel fogadtam június elején a Carissimi meghívását az idei versfesztiválra.

A taksonyi kultúrház felbolydult méhkasra hasonlított, hiszen a 24 izgatott résztvevő és kísérőik már javában készültek az előadásokra.

Pék Anna főszervező (Galántai Értelmi Sérülteket Segítő Társulás) és Mészáros Márta polgármester asszony üdvözlő szavai után Bauer Edit, a Carissimi kuratóriumának elnöke nyitotta meg az eseményt. Mindenkinek élményekkel teli napot kívánt.

A résztvevők már alig várták, hogy sorra kerüljenek. A Dunaszerdahelyi Értelmi Sérülteket Segítő Társulás, az Eperjesi Gyermekek és Felnőttek Szociális Otthona, a marcelházi Rácz család, a Dunaszerdahelyi Szociális Központ Napközi Otthona és a Galántai Értelmi Sérülteket Segítő Társulás fiatal felnőtt tagjai izgatottan húzták ki a sorszámokat, így lassan kialakult a sorrend. A teremben eluralkodott az ünnepi hangulat. Az egyes előadásokat teljes figyelem és erős koncentráció kísérte, amely bepillantást engedett a sok gyakorlásba, a nagy izgalomba s örömbe.

Varázslat történt. Az előadott versek hatására a terembe bekúszott a tavasz, szinte éreztük a szellőt, a bodzavirág illatát, láttuk a felhőket, tapintottuk a család iránt érzett szeretetet és az állatok imádatát.

Weöres Sándor, Simkó Tibor, Zelk Zoltán, Petőfi Sándor versei és a magyar költészet más gyöngyszemei kerültek bemutatásra. A versek hatására képzeletünk szárnyalt, és egy emberként szorítottunk azért, hogy a szavak minél pontosabbak legyenek.

A költemények élményeket hoztak elő bennem, megszólították a szívemet és megidézték az örömöt. A szavalókkal együtt ízlelgettem a szavakat, élveztem a versek dinamikáját és dallamos játékát.

Olyan volt, mintha a lelkek énekét hallgattam volna. És valóban az volt, hiszen Weöres Sándor Buba éneke című versét Mészáros Marián olyan szeretettel és nagy mosollyal az arcán adta elő, hogy az már szinte ének volt. De tapintható volt a magyar nyelv játékos, dallamos ritmusossága a többi előadott költeményben is, amelyek tele voltak érzelmekkel.

A zsűri igazán nehéz helyzetben volt, hiszen lehetetlen szavakkal kifejezni azt a mérhetetlenül sok munkát és gyakorlást, amiből ezek az előadások megszülettek. Csak élvezni lehet a tehetség és az igyekezet itt megjelent formáit. Hiszen Árendás Kati magával ragadó előadását, az igényes irodalmi szöveg teljes átéléssel történő megformálását még szívesen hallgattam volna, csakúgy mint Fördős Károly ritmusos, szépen hangsúlyozva előadott, a nyugodt családi légkört megidéző előadását. Csodálattal hallgat-

tam Tóth Enikő szavalatát, aki Markó Béla Bezzeg a gólya! című hosszú versét adta elő. Krizsán József Juhász Gyula Milyen volt... című versével lepett meg mindannyiunkat, megidézte a nyarat és a szerelmet. Vančík Veronika a János vitézből hozott idézetet, amelyből áradt a szeretet és az öröm. Petőcz Balázs mindig tud újat mutatni, ezúttal Pál apostol A szeretet himnusza című levelével örvendeztetett meg bennünket, amit mesterien adott elő.

A közel 20 éves Versfesztivál programját a Galántai Kodály Zoltán Gimnázium színjátszói színesítették, akik Varga Ottó tanár úr vezetésével szintén a versmondás szépségeire irányították a figyelmet.

A közös élményt egy rendkívüli vers, Radnóti Miklós Nem tudhatom című költeménye tette teljessé. Bergendi Mónika magyartanár szavalatát mindenki lélegzetvisszafojtva hallgatta.

Zsidó János esperes, a Carissimi kuratóriumának tagja értékelésében gyémántoknak nevezte a Versfesztivál résztvevőit. Magam is így éreztem. Köszönöm, hogy betekintést nyerhettem ebbe a szeretetteljes családi légkörbe és ezáltal lelkiekben gazdagabbá válhattam. Magammal hoztam a tiszteletet, a mosolyokat és a szemek csillogását. Fejet hajtok a felkészítők és szervezők előtt.

A fesztivál méltó lezárása volt a Kicsi Hang együttes megzenésített versekből összeállított csodálatos, magával ragadó koncertje. A felszabadult öröm és a közös éneklés hatására ragyogó arcokat láthattunk délutánra.

Miért volt ez a nap számomra különleges? Értelmi fogyatékos fiatalok közt jártam, betekinthettem a világukba, ahol az izgalom, az öröm, az egymásnak való drukkolás és a csöndes figyelem különleges elegye volt jelen. Változatos előadásokat, sok csillogó szempárt, fiatalos lendületet láttam, óriási teljesítményt, sok tanulást, akaratot és szeretetet tapasztaltam.

Minden egyes előadás megérintette a lelkemet. Kavargó érzések hatottak át: tisztelet a versenyzők és felkészítők

iránt, rácsodálkozás a játékosságra, az egymásért való aggódásra és drukkolásra. Csodálatot éreztem a sok befektetett munka láttán, és elképedtem, hogy mennyi verset ismernek a résztvevők...

Újra felfedeztem, hogy a költészet, a versmondás megszínesíti az életet és zenét hoz az lelkünkbe. Milyen könnyen elfelejtjük ezt a mindennapokban!

A Versfesztivál szervezőinek és előadóinak azt kívánom, hogy minél tovább haladjanak sikeresen együtt ezen az úton!

Markovics Tímea

Fotók: a szerző felvételei

A Versfesztiválról további beszámoló a Carissimi oldalán olvasható.

https://www.carissimi.sk/2026/06/gondolatok-egy-versmondo-fesztival-urugyen/

Az értelmi fogyatékossággal élők számára valódi ünnep a komáromi szavalóverseny

Több mint tíz éve ülik meg Komáromban a magyar irodalom egyik legkülönlegesebb ünnepét. A magyar tanítási nyelvű speciális alapiskola a házigazda, a szűkebb régió speciális alapiskolásainak diákjait látják vendégül ilyenkor. Olyan diákok méretnek meg, akiknek az értelmi fogyatékosságuk ellenére nem okoz gondot, hogy verset vagy prózát tanuljanak meg kívülről és azt közönség előtt elő is adják. Az értelmi fogyatékosok szavalóversenye ünnep – nemcsak a fiatalok számára, hanem a szakmai ítészek számára is: ünnepe a bátorságnak, a büszkeségnek, az önértékelés építésének és a kivételes teljesítményeknek.

Forrás https://ma7.sk/video/felvideki-naplo/az-ertelmi-fogyatekkal-elok-szamara-valodi-unnep-a-komaromi-szavaloverseny

Ahol a biztonság lakik

Egy család küzdelme és szövetsége az autizmussal

Családunk legfiatalabb tagja, Ármin, egy örökmozgó kiskamasz. Szabadidejében zenét hallgat, videókat néz és szereti a videójátékokat. Nagy állatbarát, szeretett cicáját Ottónak nevezte el.

Ármin autista, az érsekújvári Magán Speciális Alapiskola 9. osztályába jár. A tanulás egy kicsit nehezebb számára, az olvasás nem tartozik a kedvenc tantárgyai közé. A természetrajzot és a földrajzot viszont nagyon szereti. A földrészek, államok, városok felkutatása a térképen az egyik kedvenc időtöltése. Az egzotikus állatok viselkedését is szívesen tanulmányozza.

Árminnál az autizmus jelei már pici korában jelentkeztek, főleg a mozgásában: 8 hónaposan csak segítséggel tudott ülni és a hátán mászott mint egy pók. A tárgyakat a lábával érintette. A járás elsajátítása mindkettőnk részére nehéz és könnyes feladat volt. A Vojta-féle gyógytorna segítségével tanult meg ülni, mászni, felülni, felállni és végül 16 hónaposan járni. Másfél éves korában azt vettük észre, hogy nem reagál, ha szólítjuk. Hallásvizsgálat következett, ahol mindent rendben találtak. Ezután érthetetlen hisztik és sírások jelentkeztek nála, problémás volt a közlekedés, a bevásárlás pedig maga volt a rémálom. Ha a pénztárnál várni kellett, hatalmas hisztit csapott. Sokan megszóltak, megvetettek a viselkedéséért. A játszótéren kerülte a gyerekek társaságát. Ha ők hangoskodtak, nevettek, Ármin sikított. Gondot jelentett neki pl. az új ruhák elfogadása. Iszonyodott a homoktól, az apró bogaraktól és az elefánttól. Az elefánttól azért, mert egy mesében az elefánt letüsszentette a parton iszogató állatokat. Egyszóval a mindennapjaink nem voltak unalmasak…

Ármin csak 5 éves korában kezdett beszélni, így nem volt más lehetőségünk, minthogy speciális iskolába írassuk őt. Az érsekújvári speciális alapiskolában zajló oktatás fő célja az, hogy felkészítse a sérült gyerekeket az életre. Itt nem csak olvasni, írni, számolni tanulnak, hanem elsajátítják a házimunka fortélyait, például megtanulnak bevásárolni, reggelit készíteni. Felkészítik őket arra, hogy kisebb segítséggel boldoguljanak a mindennapokban. Szülőként támogatást és kézzelfogható segítséget is itt kaptam. A szakemberek a kommunikációs nehézségek leküzdésére ajánlották a vizuális szemléltetést. Ármin képek segítségével tanult meg öltözködni, fogat mosni, mosakodni, stb. Képekkel kommunikáltam vele, így könnyebben megértette, hogy mit is szeretnék tőle.

Az iskolában aktív sportélet folyik, hogy a gyermekek mindennapjai minél teljesebbek legyenek. Ármin immáron 3 és fél éve az úszó sportkör aktív tagja, emellett atlétikára is jár. A sport nagyon sokat segített az ő fejlődésében, az önállóságában.

Az iskola tanulói rendszeresen részt vesznek a Special Olympics Slovakia versenyein, ahol sikeresen szere-

pelnek. Ez az országos szervezet fogyatékossággal élő fiataloknak nyújt sportolási lehetőséget. Ármin is eljutott erre a rendezvényre, és a legelső alkalommal rögtön 5. helyezést ért el úszásban. Azóta is sokat fejlődött. Tavaly ősszel 3 aranyéremmel tért haza Pozsonyból, júniusban pedig a Special Olympics Slovakia országos bajnokságán arany- és ezüstérmes lett Somorján.

Hálával tartozunk a pedagógusoknak a kitartó munkájukért, türelmükért és szeretetükért. Nélkülük nem sikerült volna elérni ezeket az eredményeket. Hiszen egy versenyen nem csak részt kell venni, de tudni kell megjelenni, csendben várni, elviselni a külső hatásokat, mint, pl. zaj, tömeg… Ezt csak a magas szintű szakmai fejlesztésnek köszönhetjük.

Napjaink, mondhatnám, most már átlagosak. Kilenc éve napi szinten 45 km-t utazunk, ami elég megterhelő és fárasztó. Ármin hetente kétszer jár sportkörre, amelyet nagyon szeret, hiszen itt találkozik idősebb, volt diákokkal és legjobb barátjával, Peťkoval is. Ármin már jól tudja kezelni a változásokat, igaz, ilyenkor engem ezer kérdéssel bombáz: hová megyünk, mit fogunk ott csinálni, meddig leszünk és a legfontosabb, ugye, HAZAMEGYÜNK? Ezeket a kérdéseket ezerszer is felteszi és bizony mindegyikre felelni kell. Bárhol vagyunk, bármennyire jól érzi magát, biztosan kell tudnia, hogy mi HAZAmegyünk. Az otthon számára a biztonságot jelenti.

Otthon pedig Ármint várja a családja. Nővére, Orsi, aki 20 éves, és most kezdi az egyetemet. A férjem, aki egy csendes, családját imádó édesapa. Hálával tartozom neki, hogy a nehéz időszakokban is mellettünk maradt. Nagyon sok autista gyereket nevelő családról tudok, ahol az édesapa a legnagyobb gondok közepette elhagyta családját. Édesanyámtól is rengeteg segítséget kaptam. Ő kísért bennünket orvosokhoz, bevásárolni, fejlesztésekre, hiszen egyedül képtelenség volt a fiammal bárhová eljutni.

Családunk Ármin mellett megtanult alkalmazkodni a helyzethez, ami sok lemondással járt. Az események gyakran zűrösre sikeredtek, hiszen kisfiunk bizony hangot adott annak, ha valami nem tetszett neki. Szerencsére ma már vannak közös programjaink, kirándulni is el tudunk menni, csak az igazi kamaszos morgások maradtak.

Ármin ma már 15 éves, de gondolatai bizony gyerekesek. Éli a saját életét, néha elmerül saját kis világában. Ármin boldog gyerek és azon igyekezünk, hogy ez így is maradjon. Ha megkérdezem őt, hogy mi akar lenni, ha nagy lesz, csak annyit válaszol: a te kicsi fiad.

Czuczor Mónika édesanya, Gúta
Fotók: a család archívuma és Special Olympics.sk

Igaz történet egy életről két világban

Könyvajánló Janette Motlová Cigány című kötetéről

„Szeretném, ha a gádzsó világ felismerné, milyen hatalom van a kezében. Milyen örömet, de milyen fájdalmat is okozhat egyetlen pillantás. Milyen könnyű megbélyegezni a másik embert bizalom vagy a kellő ismeretek hiányában. Hiszek benne, hogy tanúságtételemmel roma gyerekek százainak segíthetek, akik pont olyanok, mint egykor én voltam. Emellett minden eddiginél fontosabbnak tartom, hogy ne uralkodjon el rajtunk teljesen a vakság mindazzal szemben, ami körülvesz." Janette Motlová

Őszinte, megbékélt vallomás

A Cigány című könyv olvasása közben úgy érezhetjük, mintha az írónővel személyesen beszélgetnénk. Janette ritka bizalommal és részletességgel osztja meg velünk a saját és családja történetét. Sorstársaival együtt végig kellett élnie a kisebbségi létezés minden hátrányát, ő mégis esélyt kapott arra, hogy kitörjön a nehéz sorsból és másokat is felemeljen.

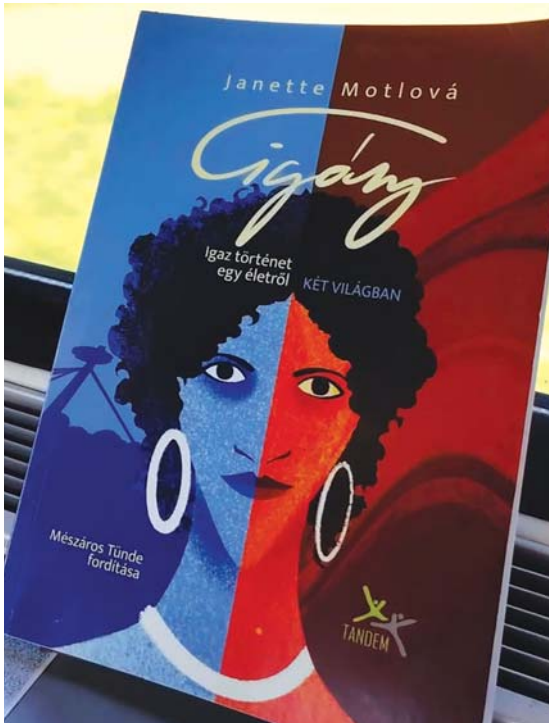

A kötetből kirajzolódik a szegregált cigány közösség, az „osada" világa: szokásaik és gondolkodásmódjuk, amely megtartó erő, de egyben gát is. Azért is nehéz innen kiszakadni, mert a többségi társadalom nem nyújt kezet.

Átérezzük a kislány megaláztatását, amint undorodva turkálnak a hajában, tetveket keresve. Megdöbbentő a gyermek gondolkodása, amikor ráébred, hogy a bőre színe sötétebb, mint az osztálytársaié, és vegyszerekkel dörzsöli magát, hátha fehérebb lesz. Majd, amikor felfogja, hogy soha nem lehet gádzsó, szándékosan rossz jegyeket szerez, hogy legalább a többi cigány gyerek közé tartozzon. Ahogy ő maga is fogalmaz: „A cigányok között túl fehér, a gádzsók között meg túl sötét bőrű voltam".

A kislány két világ között elveszve nőtt fel: Krisztinka (ahogyan az anyja hívta), Zsiletke (ahogyan a rokonai nevezték) és Janette (ahogyan az iskolában szólították). Élete az identitáskeresés, a megtorpanások és újrakezdések sorozata.

Fiatal női éveinek leírása is megrázó: bízott benne, hogy elkerülheti a tipikus roma női sorsot, de tévednie kellett. Egy rossz társ mellett éveken át kiszolgáltatottan, nehéz körülmények között vergődött.

A társadalmi előítéletek fájdalmas sebeket okoznak

A könyvben Janette gyermekeinek életét is végigkísérjük. A két világ közötti egyensúlyozás nekik sem volt könnyebb: másként élt a szeretett cigány nagymama,

mást tanított az apjuk, és mást a nehéz helyzetben lévő, elvált anyjuk.

A legidősebb fia, Marek sorsa különösen tragikus: a súlyosan cukorbeteg, meleg és cigány fiatalember sokszorosan hátrányos helyzete miatt vívta mindennapi harcát. Rövid élete folyamatos küzdelem volt, mégsem találta helyét a két világ között, és végül egyedül halt meg egy munkásszállón. Olvasás közben átéljük ezt a tehetetlen fájdalmat és a család a gyászát. Vajon, ha nem cigányként születtek, könnyebb út várt volna rá?

Janette roma férjével egy cigány kislányt is örökbefogadott, ám a nehéz életkörülmények és a férj halála még inkább megnehezítette a hátrányos sorsból való kitörést. Senki sem tudott neki tanácsot adni.

Ő mégis rendületlenül bízott: olvasott, tanult és végül elvégezte az egyetemet is. Később megtalálta élete párját, egy gádzsó férfit. Súlyos epilepsziás betegsége ellenére vállalta második gyermeke világrahozatalát. Ez a szülés egészen más élmény volt, mint az első: a művelt nő hozzáállása és a gádzsó férj támogatása méltó körülményeket biztosított számára.

Kettejük igazi elköteleződése hosszú és bátor folyamat, hiszen a

családok eleinte bizalmatlanok voltak egymással. Időbe telt, míg a férj rokonsága teljesen befogadta a tanult cigány nőt.

Sok-sok ember jó szándéka kíséri Janette útját

A szerző ma már a szociális szférában, vezető pozícióban dolgozik. Munkájában sikeres, hiszen élettapasztalatai révén azonosulni tud a segítségre szorulók gondjaival. Az érvényesülést tanulnia kellett: a családból elsőként vált értelmiségivé, így megannyi kihívás árán találta meg a saját útját.

Hálával ír mindazokról, akik utat mutattak neki:

a bölcs pedagógusról, aki észrevette az okos kislány félelmeit és elismerte képességeit,

a Könyves néniről, aki nemcsak a szövegértésre tanította meg, de a gyógyulásba vetett hitét is visszaadta,

a gimnáziumi barátnőről, akitől el lehetett lesni a fogmosás mindennapi rutinját,

a férje családjáról, az egyetemi társairól, a kollégáiról, akik mind kapaszkodók jelentettek számára egy-egy fontos pillanatban.

Ugyanakkor mély tisztelettel szól saját családjáról is. Nyíltan ír az édesanyjával és rokonaival való viszonyáról, akik a maguk módján mindig értékelték „Krisztinka" döntéseit. Vele már szlovákul beszéltek, de egymás közt még a cigány nyelvet használták. Két világ, amely ismerkedik egymással.

Ezt a könyvet olvasni bátorság, mert szembesít a valósággal. Rávilágít arra, mennyire kiszolgáltatottak vagyunk, hiszen az elutasítás fájdalmát valamilyen formában már mindannyian átéltük.

Minden emberi élet esély, vegyük komolyan!

Néhány gondolatot azoktól, akik az ajánlásomra elolvasták a könyvet:

Egy idős tanárnő, aki hátrányos helyzetű gyermekeket tanított, kiemelte: A szerző egészséges kritikát fogalmaz meg, és rávilágít arra, hogy a saját hozzáállásuk változtatása nélkül nehéz lesz előre lépni. Mindenkinek ajánlom ezt a könyvet.

Egy kerekesszékes roma asszony sírva mesélte el saját kálváriáját az egészségügyben. Sokat jelentett neki, hogy a könyv nyíltan szembesíti a társadalmat ezekkel az állapotokkal, és megköszönte, hogy a kezébe adtam ezt az írást.

Felső tagozatos, nagyrészt roma diákokkal is beszélgettem a kötetről. Mivel az iskolájukban odafigyelő pedagógusok veszik őket körül, nyíltan tudtak mesélni a tapasztalataikról. Sokat kérdeztek arról, hogyan érte el szerző a sikereit, a beszélgetés pedig segített nekik megérteni: az érvényesülésért nekik is meg kell küzdeniük.

Minek az ilyennek a gyerek?

Még egy személyes élmény a könyv kapcsán: Budapestre utaztam vonattal, a szomszédos ülésen egy fiatal cigány édesanya utazott a babakocsiban alvó csecsemőjével. A mellettem ülő, ápolt középkorú nő megszólított, és próbált cinkosává tenni az ítélkezésben: Minek az ilyennek a gyerek? – hajtogatta. Velem ugyan rosszul járt, nem csatlakoztam hozzá. Ehelyett megmutattam neki ezt a könyvet, és elmeséltem Janette történetét. Az utastársam csendben végighallgatott, majd nem sokkal később már le is kellett szállnia a vonatról…

Köszönöm, Janette!

A szerzővel a könyv magyar nyelvű bemutatóján találkoztam. Amennyire őszinte a leírt önvallomása, ugyanolyan nyitott lélekkel beszélgetett velünk a helyszínen is. Odamentem hozzá, dedikálta a könyvet, és egymásra mosolyogtunk. Két anya, két asszony, akik tudnak szeretni. Spontán megöleltük egymást. Nem kellettek szavak.

„Köszönöm, Janette!" - ennyi elég volt akkor, és elég most is. Köszönöm a cigányok és a gádzsók nevében!

Benyó Erzsébet
önismereti segítő terapeuta
Fotók: a szerző és a TANDEM

A magyar kiadásról:
A kiadás munkálatait Urbán Péter, a TANDEM egyik alapítója és senior trénere koordinálta.
Közreműködők:
- Szerző: Janette Motlová
- Fordító: Mészáros Tünde
- Borítóterv: Gyenes Gábor

A könyv megjelenését a Kisebbségi Kulturális Alap támogatta.

Forrás: https://www.tandemno.sk/hirek/konyvbemutato-janette-motlova-cigany-ciganka

Keresni a lehetőségeket

Filmvetítés és rendhagyó pódiumbeszélgetés Érsekújvárban

Érsekújvárban az Önkéntes Központ szervezésében került sor június 17-én egy filmbemutatóval egybekötött panelbeszélgetésre. Az est vendégei a **Spina bifida és Hydrocefalus Szlovákiai Szövetségének (röviden SBaH)** fogyatékossággal élő, fiatal önkéntesei voltak. A résztvevők kivételes őszinteséggel meséltek mindennapjaikról, örömeikről és kihívásaikról, beavatva a közönséget abba, miként tekintenek a világra.

Roberta Drugová megnyitója után a jelenlévők megtekintették a szervezet megalakulásának 20. évfordulójára készült, Keresni a lehetőségeket című dokumentumfilmet.

A filmvetítést követő **pódiumbeszélgetést** közvetlen hangulat, sugárzó optimizmus és mély elszántság jellemezte. A fiatalok minden szavából figyelemre méltó belső erő áradt.

Michaela 11 évesen vált mozgáskorlátozottá, amit nagyon nehezen fogadott el. A mélyponton a festés segítette át: kitartása révén megtapasztalta a pozitív gondolkodás erejét, így végül bizakodóvá vált. Bár az élete gyökeresen megváltozott, az elveszített barátok helyére újakat szerzett és teljesen új helyzeteket vonzott be. Idővel elfogadta a magány gondolatát is, ám a szerelem mégis rátalált. Jelenleg barátjával közös otthont keresnek, ami komoly akadályokba ütközik: a szűkös és drága kínálat mellett az akadálymentes lakás szinte kincs. Úgy véli, az állam nagy segítséget nyújthatna akadálymentes otthonok építésével, amelyekre a mozgássérültek mellett az időseknek is égető szükségük lenne.

Barbora már gyerekkorától szeretett volna tenni a társadalomért, ezért a középiskolában szociális munkásnak tanult. Mivel fogyatékossággal él, osztálytársai szerint többet tanított meg nekik erről a világról, mint a tankönyvek. 16 éves

kora óta dolgozik, és a tapasztalatait szívesen megosztja másokkal. Mesélt nekünk a személyi asszisztens keresésének kihívásairól, az inkluzív nevelésről szerzett tapasztalatairól, és a kerekesszékes kosárlabdáról, amit igazolt játékosként űz. Példákat sorolt az emberi hozzáállásról: az iskolai támogató környezetről, ahol az esperes úr és több tanár mindig segített neki, hogy eljusson nehezen elérhető helyekre, és részt vehessen a közös programokon. Mesélt a bürokratikus akadályokról, amikor az iskola vezetősége a szabályok miatt nem tudta eltörölni a testnevelés alóli felmentést, még úgy sem, hogy Barbora igazolt sportoló.

Dominik jogászként az ország legfiatalabb parlamenti képviselője lett, így megtapasztalta azt, miként működik a politika, megpróbált belülről változtatni a fogyatékossággal élők helyzetén. Bár a politikában sok akadályba és elutasításba ütközött, még a fogyatékosságát is felhasználták ellene, ez csak megerősítette elszántságát. Fiatal felnőttként önkén-

tes munkát végez az SBaH szervezetnél, ahonnan ő is sok segítséget kapott. Nyitott ember, aki szereti a sportot, a nyelveket és a közösségi életet. Saját tapasztalatai megosztásával harcol a társadalom előítéleteinek megszüntetéséért.

Jennifer a nagyszombati egyetem angol szakos hallgatója. Középiskolásként gyakran tapasztalta, hogy megbámulták a kerekesszéke miatt, mintha neki nem lenne helye az emberek között. Meggyőződése, hogy a többségi társadalomnak nagy mentális változásra van szüksége az elfogadáshoz.

Patrícia Kelet-Szlovákiában végezte a kétnyelvű gimnáziumot. Jelenleg a nagyszombati egyetemen tanul, ahol teljesen akadálymentes környezetben élhet. Gyerekkori álmát megvalósítva ma már szlovák válogatott kerekesszékes versenytáncos, aki nemzetközi sikereket ér el. Hetente egyedül autózik Kassára edzésre, és teljesen önálló életet él.

Hanka most érettségizett és gyógypedagógusnak tanul majd, hogy fogyatékossággal élő gyerekeknek segíthessen. Saját tapasztalatai alapján a gyakorlatban is javítani szeretne az inkluzív oktatás feltételein. Jelenleg még a szülei segítségére szorul a mindennapokban és az utazásban, de fő célja az önálló élet elérése.

A fiatal résztvevők egyetértettek abban, hogy a nehéz helyzetekben mindig a család és a barátok jelentik nekik a legnagyobb támaszt. Legnagyobb kihívásnak a munkahelykeresést látják, mert kerekesszékük miatt gyakran hátrányba kerülnek, vagy válaszra sem méltatják őket. Ennek ellenére nem adják fel: önálló életre vágynak, és készek harcolni a boldogulásért. Van egy nagy kérésük a társadalom felé: szeretnének láthatóvá és hasznossá válni, adjunk nekik esélyt!

Kép és szöveg ***Markovics Tímea***

A dokumentumfilm bemutatja a szervezet tevékenységét: megszólaltatja az önkénteseket, a gyerekeket, az őket segítő asszisztenseket, a szülőket, valamint a szervezet vezetőjét, Terézia Drdulovát is. Ő maga is - érintett szülőként - fáradhatatlanul segíti a fiatalok boldogulását. A szervezet szakmai támogatója, MUDr. František Horn, orvosi szempontból ismertette a spina bifida (nyitott gerinc) és a hydrocefalus (vízfejűség) diagnózisát, a betegek életkilátásait, valamint a kezelés vonatkozásait. A szervezet 2004-ben az ő kezdeményezésére jött létre azzal a céllal, hogy a betegség bekerüljön a köztudatba. Az elmúlt 20 év őt igazolja: hatékonyabbá vált az érdekvédelem, és jelentős eredményeket értek el az egészségügy, a szociális szféra és az iskolaügy terén. Ugyancsak kulcsfontosságú volt a szülői támogató klub megalakítása, amely az egymásból merített erőre épül.

A szervezet 2006 óta rendszeresen megrendezi a nagy népszerűségnek örvendő, önállósodást segítő tábort. Az utóbbi évek kedvenc helyszíne Ólubló, ahol a gyerekek, a fiatalok, a nevelők, az önkéntesek és szülők közösen gazdagodnak élményekkel – legyen szó tutajozásról, várlátogatásról, skate parkról, kézműves foglakozásokról vagy zenei és táncbemutatókról. A film rámutat, hogy a többségi társadalom támogatása nélkül ezek a fiatalok egy párhuzamos világba szorulnak, ahonnan nehezen tudnak bekapcsolódni a közösségi életbe, így a bennük rejlő tudás és tenni akarás kihasználatlan marad.

Az alkotás kitér az iskolai integráció és inklúzió nehézségeire is. Megható példa Palkó és családja története: csak hosszas keresgélés után sikerült olyan óvodát találniuk, ahol a kisfiú egész napos ellátást kapott, így édesanyja – egyedülálló szülőként – is munkát vállalhatott. Az első osztályba lépéssel azonban falakba ütköztek. Az iskola ugyanis csak a tanítás idejére vállalta a felügyeletét – így számára 11.30-kor véget ér a nap -, ráadásul a fizikai akadálymentesítés hiánya is megnehezítette a mindennapokat. Palkó édesanyja, akit a nehézségek miatt elhagyott a párja, így kénytelen volt munkát váltani. Jelenleg fejőnőként dolgozik: hajnalban kezd, hogy a reggeli készülődésre már otthon lehessen, majd visszatér a munkahelyére, ebéd után pedig siet is kisfiáért az iskolába.

KOCSIS KÁROLY

Párizs megér egy napot

Egy hirtelen jött francia kaland

Az utazás az egyik legnagyobb szenvedélyem: új tájak felfedezése, az elméleti ismeretek kézzelfogható megtapasztalása, a történelmi helyszínek szellemiségének átélése, valamint érzékszerveink kényeztetése új ízekkel és illatokkal. Mindezek a kirándulás meghatározó elemei, amelyekkel testünket, lelkünket és szellemünket egyaránt gazdagítjuk.

A múlt évben már megcéloztuk a franciák büszkeségét, Párizst. Egy helyi utazási iroda öt-hat napos, csoportos városnéző programján szerettünk volna részt venni. Jelentkezésünket azonban sajnálatos módon elutasították azzal az indoklással, hogy látássérültként nem lennék képes tartani az iramot a csoporttal. Ez a kirekesztés meglehetősen elszomorított. Szerencsére az ilyen előítéletes hozzáállással ritkán találkozom.

Idén egy május végi péntek estén a feleségem azzal fogadott: mit szólnék hozzá, ha elutaznánk Párizsba? Kérdésére kérdéssel válaszoltam, nyomban az indulás időpontja felől érdeklődve. „Holnap” – hangzott a felelet. A Budapestre, a Bajnokok Ligája döntőjére érkező szurkolókat ugyanis egy, a Liszt Ferenc repülőtéren ritkán látható vasmadár, az Air France egyik Boeing 777-ese szállította. Ez kitűnő alkalmat kínált arra, hogy a hagyományos jegyár töredékéért repüljünk Franciaországba. Kezdeti lelkesedésemet némileg beárnyékolta a hirtelenség; a dátumot túl közelinek, a tempót túl gyorsnak éreztem. Pár mély lélegzetvétel után azonban felülkerekedett bennem a lelki rugalmasság, és rábólintottam erre a 24 órás kalandra.

Másnap a repülőtéren izgatottan vártuk a felszállást. A fedélzetre lépve tekintélyes távolságot gyalogoltunk az óriásgépen, mire a helyünkre értünk. A reptér alkalmazottai is fényképezték a „Tripla Hetest”, mivel ez a típus első alkalommal járt Magyarországon. A repülés kellemesen és teljesen zökkenőmentesen telt.

Párizsban a májusban szokatlan, 32 fokos hőség fogadott bennünket. Mivel négyen utaztunk, taxit fogtunk, hogy közvetlenül az első célállomásunkhoz, a Montmartre-hoz hajtsunk. A háromnegyed órás utazás kellemes hangulatban telt a sofőrrel folytatott beszélgetéssel. A SACRÉ COEUR bazilika egy domb tetejére épült, ahonnan a kilátás még számomra is lenyűgöző volt. A feleségem, aki az ilyen helyzetekben a szemeként szolgál, pontos leírást adott a látványról, saját szubjektív érzéseit is megfogalmazva, ami teljes, színes képpé állt össze bennem. Aliglátóként a mélyben elterülő, végtelen tájat egy hatalmas tengernek érzékeltem, amelyet a szóbeli ecsetelés tett igazán élővé. A templomba belépve, mint máskor is, feleségemmel leültünk egy padsorba, várva, míg a szemem valamennyire alkalmazkodik a belső fényviszonyokhoz. Ezalatt magunkba szívtuk a tér szakrális hangulatát, majd egy csendes imával tovább indultunk.

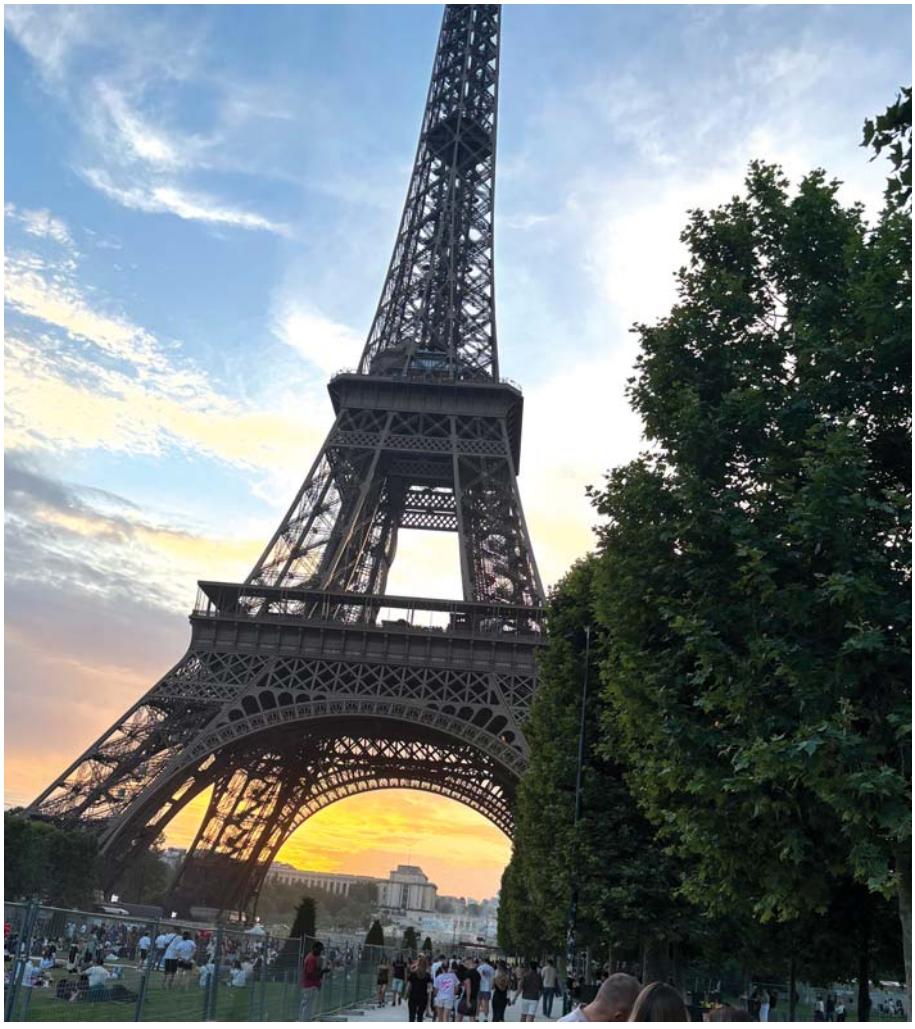

A domb mögött futó szűk, mediterrán hangulatú utcácskák a művésznegyeden vezettek keresztül, ahol egykor számos zseniális festő, köztük Picasso is alkotott. Megálltunk a Moulin Rouge épülete előtt is, de mivel a szélmalomlapátokat nem tudtam kivenni, ez a látvány érzelmileg hidegen hagyott. A sörözők, kávézók és bárok mindegyike zsúfolásig volt teli a helyi szurkolókkal, akiknek vibráló izgalma különleges fűszerezést adott barangolásunknak. A dombról lefelé menet hangulatos parkok mellett vezetett utunk az Eiffel-torony irányába. Felettünk rikácsoló papagájok repkedtek, akár a helyi rikkancsok.

A franciák épp abban a pillanatban nyerték meg Budapesten a Bajnokok Ligája döntőjét, amikor mi az Eiffel-toronyhoz érkeztünk. A torony pompás fényárban úszott, körülötte pedig ünnepi tűzijátékok sokaságának dübörgő, ágyúlövésre emlékeztető hangja visszhangzott. Meglepett, hogy közvetlenül körülöttünk milyen kevés ember tartózkodott; a szurkolók hömpölygő tömegét ugyanis a közbiztonság érdekében az erre kijelölt szurkolói zónákba terelték. Annak ellenére, hogy én titokban a másik csapatnak szurkoltam, történelmi pillanatként éltem meg ezeket a perceket. Az emelkedett hangulatot a torony mögött lemenő nap romantikus látványa koronázta meg. Kivételes szerencsének éreztem, hogy részesei lehettünk ennek az élménynek.

A tűzijáték zajának elcsendesedése után gyomrunk korgását is meghallottuk, ami egyértelmű jelzés volt egy vacsorázóhely keresésére. Az étlapokat böngészve rádöbbentünk, hogy a környékbeli árak meghaladják a büdzsénket. Végül egy kitűnő olasz étteremre bukkanva csillapítottuk az éhségünket. A kiadós vacsora után megfáradt vándorként szálltunk fel a 14 vonalból álló párizsi metróhálózat 13. járatára, ahol a kései időpont ellenére

a végállomásig élveztük a föld alatti kocsik lüktető nyüzsgését.

Másnap reggel a Notre-Dame közelében, egy hangulatos kávézóban indítottuk el az újabb élménytúrát. A töltött csigát túl nehéz fogásnak éreztem reggelire, így a Croque Monsieur mellett döntöttem. Erről a melegszendvicsről először az Egyszerűen bonyolult című kitűnő amerikai vígjátékban hallottam. Akkor még nem tudtam, mi fán terem ez az étel. A vastag kenyérszeletek között olvadó sajttal és sonkával pirított csoda a recept alapján nem is tűnt túl izgalmasnak, de itt, a szülőhazájában úgy éreztem, mindenképpen meg kell kóstolnom – és nem csalódtam. A gazdag sajtos ízvilág és a bőséges friss zöldségsaláta tökéletesen felkészített bennünket az előttünk álló városnézésre.

A Victor Hugo regényéből is jól ismert katedrálishoz közeledve már messziről hallottuk a harangok zúgását, amelyet az utcai zenészek dallamai fontak körbe. Ez a kettős zenei kulissza és a templom sziluettje valóságos mesevilágba röpített bennünket.

A turisták és a hívők előtt a templomot 2024-ben, közel ötéves rekonstrukció után nyitották meg újra. Egyes épületelemeket meghagytak memento moriként, hirdetve az emberi élet és alkotás törékenységét. A dóm előtt kígyózó, végeláthatatlan sorok álltak. Először azt gondoltuk, hogy nem lesz időnk kivárni a bejutást, ám mint Európában szinte mindenhol, elsőbbséget élveznek a rokkantsági igazolvánnyal rendelkező személyek. Számukra külön bejáratot tartanak fenn, így pár perc elteltével már a szentélyben voltunk. A hatalmas belső tér a korábbi, felújítás előtti sötétebb, komorabb falfestések után jóval világosabb árnyalatot kapott. A nagy orgona magasztos zúgása teljesen betöltötte a teret; a már-már koncertszerű hangerő egyszerre volt ámulatba ejtő és mély tiszteletet parancsoló. Ezt a lenyűgöző akusztikai élményt a falba süllyesztett, márványburkolattal észrevétlenül elrejtett hangszórók is támogatták, mintha mindig is az épület szerves részét képezték volna.

Az orgonaszó a Szentháromságmise felvezetése volt, amelyet a világhírű gyermekkórus, a Maîtrise de Notre-Dame de Paris angyali tisztaságú éneke követett. Ez a zenei áhítat

testet és lelket melengető, kivételesen szép élménnyel ajándékozott meg bennünket. Időhiány miatt a szertartást nem tudtuk végighallgatni, de ez a pillanat így is felemelő és életre szóló emlék marad számunkra.

A Notre-Dame szomszédságában a Szajna hömpölyög. A hídról figyeltük a kisebb-nagyobb sétahajók nyüzsgését, majd a feleségemmel kézen fogva sétáltunk a parton: ez a gesztus a romantikán túl a biztonságos és tempós haladásunkat is szolgálta. Kezemet „joystickként" irányítva és szóban is mindig előre jelezte a kihívást jelentő akadályokat, az emelkedőt, lejtőt vagy ha lépcsőkhöz értünk. A folyópart mentén patinás paloták és elegáns bérházak sorakoztak, akárcsak Budapesten, a Duna-parton - ez az építészeti hasonlóság nem véletlen, hiszen a magyar főváros a historizmus korában gyakran kölcsönzött mintákat Párizstól.

A rengeteg látnivaló teljesen magával ragadott bennünket. Az idő szinte elrepült, mire a Louvre impozáns épületegyütteséhez értünk. Most

csak belülről sétáltuk körbe az egykori királyi palotát, és megcsodáltuk a híres üvegpiramist is. Remélem, lesz még alkalom tüzetesebben is megnézni a világ leghíresebb művészeinek alkotásait.

Utazásaimra általában hosszasan, alapos történelmi, építészeti és művészettörténeti ismeretek gyűjtésével szoktam felkészülni. Ez a szellemi ráhangolódás és a feleségem szemléletes tárlatvezetése teszi teljessé számomra a világot. Ha lehetőség nyílik rá, megérintem az épületek falát, a szobrokat, hogy a tapintás útján még több érzékszervi benyomást szerezzek. Mivel ez az utazás hirtelen jött, nem maradt időm szorongani azon, hogy mit nem fogok tudni vizuálisan befogadni; a komfortzónán kívüli helyzetek aggodalma ezúttal elmaradt. Bár a 24 óra édeskevésnek tűnhet egy ekkora világvárosra, mi mégis rengeteg csodálatos élménnyel gazdagodva tértünk haza egy Boeing 777-es fedélzetén.

Korlátok nélkül a világban

Ossza meg velünk utazási élményeit, vegye górcső alá az akadálymentességet!

A világ felfedezésének élménye mindenkinek jár! A mozgásukban, érzékelésükben vagy bármilyen egyéb módon korlátozott utazók számára a gördülékeny út kulcsa a megbízható előzetes tájékozódás, valamint a valóban akadálymentes környezet.

Ön is szeret utazni? Segítsen másoknak is magabiztosan útra kelni!

Olyan személyes beszámolókat, tippeket és tapasztalatokat várunk, amelyek bemutatják a leginkább akadálymentes úti célokat, szállásokat, közlekedési eszközöket és látnivalókat

Örömmel fogadjuk írását, ha utazása során:

- mintaszerűen akadálymentesített városokban vagy látnivalóknál járt,
- a gyakorlatban is kényelmesen használható szálláshelyet vagy éttermet fedezett fel,
- gördülékenyen, akadálymentesen közlekedett és segítőkész hozzáállással találkozott (vonaton, repülőn, buszon vagy hajón).

Formai tudnivalók:

- **Terjedelem:** A cikk legyen kb. 1–2 oldal (1500–3000 karakter).
- **Gyakorlati szempontok:** Különösen értékeljük a konkrét információkat, pontos részleteket és jól hasznosítható tanácsokat. A rossz tapasztalatok megosztása is hasznos lehet mások számára.
- **Illusztráció:** A helyszíneken készült, jó minőségű, saját fotóknak kifejezetten örülünk.

A legtanulságosabb és leginspirálóbb írásokat közzétesszük az ESÉLY lap felületein, hogy bátorítást és segítséget nyújtsunk másoknak.

Beküldési határidő: november vége

E-mail: proeduca.redakcia@gmail.com

Bontsuk le együtt az akadályokat – nagyon várjuk az Ön írását is!

NAGY JÚLIA

Egy csodás turistaparadicsom

Különleges építészeti műremekek között

Barcelona az egyik kedvenc kirándulóhelyem. Legutóbb tavaly decemberben jártam a városban, és bármennyi időt el tudnék ott tölteni. Több órán keresztül képes lennék csodálni bármelyik épületét, szinte mindegyik építészeti remekmű.

A város akadálymentesség szempontjából teljesen tökéletes, bár ez Nyugat-Európában nem számít meglepő jelenségnek. A járdaszegélyek egy szintben vannak az úttal, így kerekesszékkel teljesen problémamentesen lehet átkelni az úttesten. Igaz ugyan, hogy a sofőrök kissé vadul vezetnek, de a gyalogosátkelőnél biztonságosan átmehetnek a gyalogosok. Az épületek többségébe vagy a főbejáraton vagy egy mellékbejáraton keresztül be lehet jutni akadálymentesen. A tömegközlekedés nagy élmény volt számomra, jóval többet utaztam rajta, mint itthon. Leginkább a metrót használtam, amit nagyon élveztem, de a buszok is alacsony padlózatúak. A legtöbb metróvonal akadálymentes, ami az állomásokon ki is van jelölve, így egyik helyről a másikra gond nélkül el tudtam jutni tömegközlekedéssel.

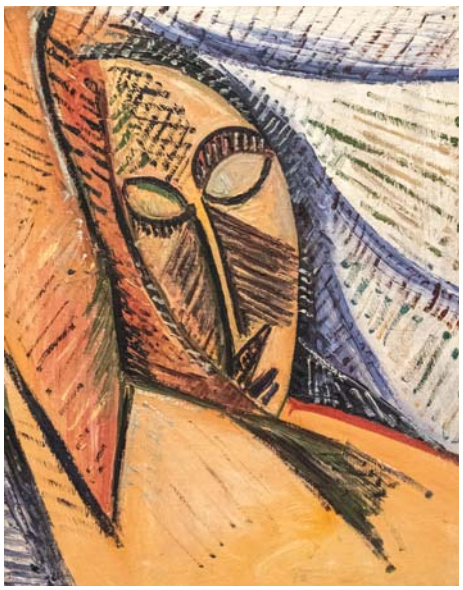

Az ottani emberek nagyon készségesek. Ha spanyolul szólok hozzájuk, nem pedig angolul, mint általában a turisták, rögtön felcsillan a szemük. A katalán nyelvnek bizonyára még jobban örülnének, bár azt a nyelvet nem beszélem. A spanyol nyelvet már gyerekkorom óta meg akartam tanulni, ez 30 éves koromra sikerült. Azóta is nagyon szívesen gyakorlom és használom, számomra ez egy csodálatosan csengő nyelv.

Barcelonára a szecessziós építészeti stílus jellemző. Több épülete is szerepel az UNESCO világörökség listáján. Nyáron nagy a hőség, így jobban megéri tavasszal vagy ősszel odalátogatni. Ráadásul a telek enyhébbek, mint nálunk, így ebben az időszakban is zavartalanul lehet a városban sétálgatni. Mindenképp érdemes megtekinteni a Sagrada Família, azaz Szent Család templomot. A nagy érdeklődés miatt érdemes előre jegyet váltani, ugyanis csak bizonyos számú látogatót engednek be egyszerre. Előfordulhat, hogy sorakozni kell a bejutáshoz, de a csodás látvány miatt ez is megéri. Az egészségkárosodottakat többnyire az oldalsó bejáraton engedik be, mivel ott nincs lépcső, ezért nekik legtöbbször várakozniuk sem kell. Ennek a templomnak az érdekessége többek között az, hogy még nem épült meg teljesen. Az idei évben adták át a központi szerkezetet, ugyanis idén van a templom építésze, Antoni Gaudí halálának 100 évfordulója. Ezt a csodás építészeti műremeket évente 4,8 millió turista keresi fel, így Spanyolország leglátogatottabb nevezetessége. Hiába nincs teljesen kész a székesegyház, így is csodás látványt nyújt.

Szintén csodás hely a Güell park, melynek ikonikus figurája a szalamandra. Itt is nagyon kellemes sétát tehetünk, bár a park bizonyos részeit a lépcsők miatt kerekesszékkel nem lehet megközelíteni. Akinek szerencséje van, és nekem az volt, az láthat a parkban csodaszép szelíd papagájokat.

Ha a városnézés fárasztóvá válik, rengeteg étterem és kávéház áll a turisták rendelkezésére. Mind nagyon vidám, turistabarát hangulatot áraszt. Én is sok kávézóban és étteremben megfordultam, így volt szerencsém átérezni az igazi mediterrán hangulatot. Esténként a helyiek is nagyon szívesen töltik az időt a kávézókban, éttermekben. Egészen hajnalig üldögélnek, beszélgetnek, nagyon felszabadultak és kedvesek, bár néha kicsit hangosak.

Mivel kedvelem a művészetet, nagyon örültem annak, hogy mostani ottlétem során is sikerült eljutnom a Picasso múzeumba. Eltöltöttem ott néhány órát, csodálva Picasso festményeit, melyek egyszerűen fenomenálisak. Ezt a múzeumot szintén rengeteg turista látogatja, akik mind némán csodálják Picasso szívből jövő műveit, amelyekből egyaránt sugárzik a fájdalom és az öröm is. Némelyik képe színes, némelyik pedig fekete–fehér. Viccből hozzáteszem, bármelyik festményének örülnék a szobám falán. Ez a múzeumlátogatás számomra életre szóló élmény volt.

Barcelona pedig számomra maga a csoda. Az óriási nyüzsgés közepette is nyugalmat éreztem, miközben a gyönyörű épületeket nézegettem a városban. Én mindenkinek csak őszintén ajánlani tudom, hogy látogasson el ebbe a csodás katalán városba.

Akadálymentesített városok 2025-ben

Európa városai egyre nagyobb figyelmet fordítanak arra, hogy úti céljaik mindenki számára elérhetők legyenek. Az Európai Bizottság által alapított Access City Award azokat a városokat ismeri el, amelyek élen járnak a közterületek, közlekedési hálózatok és kulturális látnivalók akadálymentesítésében. E fejlesztések révén a fogyatékossággal élő utazók is élvezhetik Európa gazdag történelmét, kulturális örökségét és pezsgő városközpontjait.

Miért fontos az akadálymentes turizmus?

Az akadálymentesítés jelentős társadalmi hatással bír: a fogyatékossággal élők mellett az idősek, a kisgyermekes családok és az ideiglenesen sérült utazók kikapcsolódását is megkönnyíti.

Mely szempontok határozzák meg a korlátozott utazók élményeit?

1. Inkluzív infrastruktúra: a járdák, járdaszegélyek, rámpák, liftek és biztonságos átkelők alapvető feltételek. Fontos a kerekesszékkel is használható szálláshelyek széles választéka.

2. Hozzáférhető tömegközlekedés: az akadálymentesített buszok, vonatok, metróállomások és taxik a gondtalan utazás részei.

3. Akadálymentes turisztikai látványosságok: a kulturális helyszínek és múzeumok hozzáférhetőségét rámpák, liftek, valamint érzékszervi segédeszközök – hangos térképek, Audio Guide, Braille-információs táblák – biztosítják.

4. Tudatos helyi szemlélet: számos város támogatja a helyi vállalkozások és szervezetek akadálymentesítési törekvéseit.

A leginkább kerekesszékbarát európai városok ranglistája

A listavezető Barcelona. A katalán főváros bővelkedik az akadálymentes látnivalókban. Strandjain kétéltű kerekesszékek is igénybe vehetők, így senki sem marad le a Földközi-tenger élményéről. A Nova Icària strandon önkéntesek segítik a kerekesszékkel érkezőket a vízbe jutásban. Barcelona ezzel is bizonyítja elkötelezettségét az elfogadás és a hozzáférhetőség iránt.

Figyelmébe ajánljuk a tízes lista többi városát is! Az alábbi linken további érdekességeket talál:

akadalymentesites.hu/hirek/2025/01/az-akadalymentesen-legjobban-megkozelitheto-varosok-2025-ben

A világ legmagasabb templomtornya

A katolikus államfő, XIV. Leó pápa 2026. június 10-én, Barcelonában megáldotta a Sagrada Família legmagasabb, Jézus Krisztusról elnevezett tornyát. A szertartáson mintegy nyolcezer ember vett részt. A pápa spanyol és katalán nyelven is szólt a jelenlévőkhöz. Hangsúlyozta, hogy „a Sagrada Família a világ legmagasabb temploma, de nem azért, hogy kitűnjön a világi rangsorban, hanem hogy vezesse Isten népének lépteit, akik Katalónia földjén zarándokolnak, a kereszttel, amely lámpásként világítja meg az utat”.

Beszédében méltatta a templom tervezőjét, Antoni Gaudít is. Kiemelte, hogy a mély hitű építész nem csupán lenyűgöző épületet álmodott meg, hanem olyan szakrális teret alkotott, amely az Úr életének misztériumait meséli el, és lelki zarándoklatra hívja a látogatókat. Az ünnepségre a tervező halálának 100. évfordulóján került sor.

Forrás: Vasárnap magazin, 2026. június 22-i száma, 9. oldal és https://vasarnap.com/kultpult/megaldotta-a-sagrada-familia-uj-tornyat-xiv-leo-papa

További érdekes beszámoló a Vasárnap 2026. június 22-i számában olvasható.

Kötéltánc súlyokkal nehezítve

Beszélgetés Čižmár Noémivel, az érsekújvári Vivendi Centrum igazgatónőjével

„Naponta kötéltáncolok mázsás súlyokkal a kezemben" – hallottam a rádióban egy édesanyától, akit a riporter arról faggatott, hogyan telnek a mindennapjai egy fogyatékos gyermek szülőjeként. Azt, hogy ezek a szavak mennyire tükrözik a valóságot, az alábbi beszélgetés során értettem meg igazán. Interjúalanyom Čižmár Noémi, az Érsekújvárban tavaly októbertől működő Vivendi Centrum, mozgás- és szabadidőközpont igazgatónője.

– Honnan jött a központ létrehozásának ötlete?

– Van egy mozgásában akadályozott kislányom, akivel születése óta rendszeresen járunk különböző fejlesztő- és gyógytornákra. Mivel Érsekújvárban és környékén nem találtunk megfelelő intézményt, rengeteget kellett utaznunk, ráadásul az árak is igen magasak voltak. Ezt persze megértem, hiszen ezek a gyermekek rengeteg türelmet és odafigyelést igényelnek, a fejlesztésükhöz pedig speciális segédeszközökre van szükség. Egy mozgáskorlátozott kisgyermek ugyanis sok mindent nem tud önállóan megtenni, pl. képtelen magától felülni, megfordulni vagy felállni.

Lassan érett meg bennem a gondolat, hogy Érsekújvárban létre kellene hozni egy olyan helyet, ahol szívesen fogadják a speciális igényű gyermekeket, és lehetőség nyílik az ő mozgásfejlesztésükre. Ebben a korban a leghatékonyabb segítség az alapmozgásokra irányuló mozgások begyakorlása. Erre kell fókuszálni egészen addig, amíg a gyermek el nem sajátítja az adott mozdulatot, vagy legalább javul a mozgásminősége. Ez rengeteg időt vesz igénybe.

Saját tapasztalatból tudom, mekkora küzdelem megtalálni a megfelelő helyet a rendszeres tornához. A kislányommal kilenc évig kellett ingáznunk, ami rengeteg időt és pénzt emésztett fel. A Vivendi Centrum éppen ezt a hiányt pótolja: az érsekújvári és a környékbeli családoknak már nem kell órákat utazniuk. Ez nemcsak nekünk, hanem a hasonló cipőben járó szülőknek is hatalmas könnyebbséget jelent. Hiszem, hogy minden gyermek számára kulcsfontosságú a mozgás, hiszen ez a fejlődés és állapotjavulás alapvető eszköze.

– Miért éppen Vivendi Centrum lett a központ neve, és milyen út vezetett az ötlettől a megvalósításig?

– A vivendi kifejezés arra utal, amikor az ember tudatosan tesz valamit a jobb életminőségért. A mi esetünkben ez azt jelenti, hogy célirányos tornával segítünk a hozzánk érkezőknek, hogy jobban és egészségesebben érezzék magukat. A megvalósítás az ötlet megszületésével indult, ezt követte a megfelelő helyiség kiválasztása és bérlése. Végül azokat a szakembereket szólítottam meg, akikről tudtam, hogy gyógytornászként vagy masszőrként elhivatottan foglalkoznak mozgáskorlátozott gyermekekkel. A központnak jelenleg három állandó munkatársa van: két fizioterapeuta és jómagam. Eredeti végzettségem szerint biológa-kémia szakos tanár vagyok, de az ikerlányaim születése után – akik közül az egyik fogyatékos –, már nem tudtam visszatérni a pedagóguspályára. Különböző képzéseket végeztem el, így most instruktorként magam is tornázom a gyerekekkel.

Emellett külsős szakemberekkel – gyógypedagógussal és logopédussal – is együttműködünk, a jövőben pedig pszichológiai tanácsadással is szeretnénk bővíteni a kínálatot. A mozgásfejlesztésen túl finommotorika-fejlesztést, arc- és testmasszázst, valamint baba-mama tornát és csecsemő-

gondozási tanácsadást is kínálunk. A szülők részéről jelenleg a tartásjavító, az egyensúlyérzéket fejlesztő és izomerősítő gyakorlatok iránt mutatkozik a legnagyobb érdeklődés.

– Hogyan jellemezné a központ munkáját, miben más az itt folyó munka, mint egy hagyományos gyógytorna?

– Elsősorban abban, hogy nálunk a foglalkozások teljesen személyre szabottak: mind a kezelések időtartamában, mind pedig típusában maximálisan alkalmazkodunk a gyermek egyéni igényeihez. A hozzánk érkező kicsik nagy része halmozottan sérült, akik különösen fogékonyak a betegségekre. Előfordul, hogy nem tudnak eljönni a lefoglalt időpontra, vagy egy-egy kórházi kezelés miatt akár hónapokra is kiesnek a terápiából. Mi ehhez a törékeny élethelyzethez rugalmasan és teljes megértéssel viszonyulunk.

A központ hétfőtől péntekig tart nyitva

– Hogyan történik az időpontfoglalás, és szükséges-e orvosi jelentés vagy beutaló?

– Magánintézményként működünk, ezért nincs szükség orvosi beutalóra. A foglalkozások önköltségesek, de lehetőség van az adó 2%-ának felhasználására a foglalkozások árának fedezéséhez. Az időpontfoglalás nagyon egyszerű: a szülő felhív bennünket telefonon vagy felveszi velünk a kapcsolatot a közösségi oldalainkon. Első lépésben átbeszéljük a felmerülő kérdéseket és információt cserélünk, majd időpontot egyeztetünk.

– Az elején említette, hogy minden gyermeket szívesen látnak. Ez konkrétan mit jelent? Hány éves kortól és meddig fogadják az érdeklődőket?

– Bár a központot elsősorban gyermekek számára hoztuk létre, felnőttek is szép számmal járnak hozzánk. A legidősebb kliensünk jelenleg 70 éves: aki az adott diagnózisa mellett megtapasztalta, hogy a rendszeres torna segít neki megtartani az életminőségét. A gyermekek esetében az egyéni fejlesztéseket korcsoportra bontva végezzük kb. egy éves korig: 0-3 hónapos korig, 3- 6 hónapos korig, 6-9, illetve 9-12 hónapos korig. Ősztől pedig ugyanezen korosztályok számára csoportos szülő-gyermek foglalkozásokat is indítunk, ahol közösen, énekléssel összekötve végezzük a tornagyakorlatokat. A zenével, énekléssel egybekötött torna nem újkeletű módszer, hanem egy jól bevált gyakorlat. Úgy tudom, Érsekújvárban szlovák nyelven már elérhető. Mi viszont magyar nyelven is foglalkozunk a gyermekekkel, ami a régióban fontos hiánypótlás.

– A Vivendi Centrum egyéves működése alatt születtek már látványos eredmények?

– Igen, kézzelfogható sikereink vannak. Példaként említenék egy kisbabát, akinél a mászáshoz elengedhetetlen keresztmozgások egyáltalán nem működtek, és az egyik kezét nem tudta használni. A nálunk végzett három hónapos fejlesztés alatt a kisfiú teljesen behozta a lemaradását. Ma már önállóan mászik, a bútorok mellett kapaszkodva feláll, sőt már lépéseket is tesz.

Nincs titok: gyakran csak arra van szükség, hogy a gyermeket rávezessük a helyes mozdulatokra. Rendkívül fontos, hogy a megfelelő mozgásminták rögzüljenek, hiszen a helytelen technikák megváltoztatása utólag már sokkal nehezebb. Meggyőződésem, hogy minden rendszeresen tornázó gyermek vagy felnőtt ér el kisebb-nagyobb előrelépést. A szülőket is folyamatosan ösztönözzük a napi szinten végzett otthoni torna elsajátítására, hiszen a fejlesztésnek idővel a mindennapi élet szerves részévé kell válnia.

– Végezetül egy klasszikus kérdés: milyen tervei vannak a jövőre nézve?

– Központunk folyamatosan igazodik a felmerülő igényekhez, abban az irányban haladunk majd tovább. Emellett elengedhetetlen számunkra az állandó szakmai fejlődés, hogy a hozzánk fordulóknak a lehető legváltozatosabb és legmagasabb színvonalú szolgáltatásokat tudjuk nyújtani.

Kamoncza Márta

Čižmár Noémi felvételei

7. Nemzetközi Kerekesszékes Szépségverseny

A **Miss Spinner International** a világ egyetlen, kifejezetten **aktív kerekesszéket használó hölgyek** számára életre hívott globális szépségversenye, amely 2027. januárjában hatodik alkalommal nyitja meg kapuit. A rendezvény küldetése az elegancia, a belső erő és az autentikus szépség ünneplése, hangsúlyozva, hogy a női méltóság és a ragyogás minden élethelyzetben felülmúlhatatlan értéket képvisel.

A Miss Spinner International egyedülálló a nemzetközi mezőnyben: a világ bármely pontjáról várja a céltudatos és inspiráló hölgyeket. A rendezvény szervezője a **Miss Spinner Motivációs Alapítvány.**

A 2027-es exkluzív világversenynek és a pompás gálaműsornak a történelmi eleganciájú **Gödöllői Királyi Kastély** nyújt méltó, fejedelmi helyszínt.

Jelentkezni 2026. november 15-ig, a jelentkezési űrlap kitöltésével lehet.

További információk:
miss-spinner-international.com

Írjon nekünk! – Legyen a közösségünk része!

Tudomása van a környékén jól működő fejlesztőközpontról, inkluzív helyről vagy kezdeményezésről? Ismer olyan elhivatott szakembert vagy jó eseményt, amiről érdemes lenne másoknak is tudniuk?
Adjon hírt róla!
Küldjön nekünk egy rövid e-mailt, mi pedig felvesszük a kapcsolatot az ajánlott személlyel, vagy beszámolunk a kezdeményezésről!

Szerzőként is hozzájárulhat a kiadványunkhoz.
Várjuk írásait az alábbi témákban:
- **Példaértékű helyek és szakemberek**
- **Beszámolók eseményekről**
- **Jó gyakorlatok és tapasztalatok**
- **Gondolatok és szakmai cikkek**

Ajánlásait, cikkeit és beszámolóit e-mailben kérjük:
proeduca.redakcia@gmail.com

Kövesse Facebook oldalunkat is! **ESÉLY – szlovákiai magyar szakmai lap • fb.com/profile.php?id=61593076895347**

A lap rendszeres kiadását Ön is segítheti anyagi hozzájárulással.
Obchodné meno: **Slovenská humanitná rada**
Sídlo: **Budyšínska 1, 831 03 Bratislava**
IČO: **17316014**
DIČ: **2021185540**
Bankové spojenie: **Všeobecná úverová banka**
Číslo účtu (IBAN): **SK61 0200 0000 0001 0753 1012**
VS: **0968**
Informácia pre prijímateľa/Poznámka pre príjemcu: **Časopis ESÉLY**

ESÉLY

Lap a fogyatékos emberek társadalmi elfogadottságáról és az inkluzív pedagógiáról

I. évfolyam 1. szám

A fogyatékossággal élők és segítőik tájékoztató lapja

A Carissimi utódlapja

AJÁNLÓ

A 2026. decemberi szám tartalmából:

- Az idegrendszer működéséről
- A tiszta színek mítosza – szakmai írás az inklúzióról
- Karácsonyvárás autista gyermekkel
- Be a volunteer! – az önkéntes munka lehetőségei
- Állatok a fogyatékos emberek világában
- Karitatív események

A szerkesztőség a témaváltoztatás jogát fenntartja.

Magyar–szlovák, szlovák–magyar szótár

akadálymentes, akadálymentesített – bezbariérový
állásfoglalás – stanovisko
ápolási díj új megnevezése – príspevok na pomoc pri odkázanosti
ápolási díj – peňažný príspevok na opatrovanie
eltartott gyermek – nezaopatrené dieťa
emberi érzékelés – ľudské vnímanie
érzékszervi túlterhelés – senzorické preťaženie
fogyatékossággal élő személy – osoba so zdravotným postihnutím
Fogyatékosügyi Kormánybiztosi Hivatal – Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím
gyógypedagógus – liečebný pedagóg
gyógytornász – fyzioterapeut
halmozottan sérült személy – osoba s viacnásobným postihnutím
integrált szakvélemény – integrovaný posudok
jogérvényesítés – dodržiavanie práv
jogi cselekvőképtelenség, gondnokság alatt álló személy – pozbavenie spôsobilosti na právne úkony
jogvédő – ochranca práv
kerekesszék – invalidný vozík
Komplex Segítségnyújtási Tanácsadók – Poradne komplexnej pomoci
korlátozott jogi cselekvőképesség – obmedzenie v spôsobilosti na právne úkony
kormánybiztos – komisár
mozgáskorlátozott személy – osoba s telesným postihnutím
nyitott gerinc (Spina bifida) – rázštep chrbtice
orvosi beutaló – výmenný lístok
önkéntes központ – dobrovoľnícke centrum
prevenciós és tanácsadó központ – centrum prevencie a poradenstva
súlyos egészségkárosodás – ťažké zdravotné postihnutie
személyi asszisztencia – osobná asistencia
szenzoros integrációs zavar – porucha senzorického vnímania
szociálisan hátrányos helyzetű személy – osoba so sociálnym znevýhodnením
Tanácsadói Egyéniség (díj) – Osobnosť poradenstva
tanácsadó központ – poradenské centrum
tanácsadói rendszer – systém poradenských centier
tartós egészségi problémával küzdő személy – osoba s dlhodobým zdravotným problémom
védett műhely – chránená dielňa
vízfejűség (Hydrocephalus) – vodnatieľka

bezbariérový – akadálymentes, akadálymentesített
centrum prevencie a poradenstva – prevenciós és tanácsadó központ
dobrovoľnícke centrum – önkéntes központ
dodržiavanie práv – jogérvényesítés
fyzioterapeut – gyógytornász
chránená dielňa – védett műhely
integrovaný posudok – integrált szakvélemény
invalidný vozík – kerekesszék
komisár – kormánybiztos
liečebný pedagóg – gyógypedagógus
ľudské vnímanie – emberi érzékelés
nezaopatrené dieťa – eltartott gyermek
obmedzenie v spôsobilosti na právne úkony – korlátozott jogi cselekvőképesség
ochranca práv – jogvédő
osoba s dlhodobým zdravotným problémom – tartós egészségi problémával küzdő személy
osoba s telesným postihnutím – mozgáskorlátozott személy
osoba s viacnásobným postihnutím – halmozottan sérült személy
osoba so sociálnym znevýhodnením – szociálisan hátrányos helyzetű személy
osoba so zdravotným postihnutím – fogyatékossággal élő személy
osobná asistencia – személyi asszisztencia
Osobnosť poradenstva (ocenenie) – Tanácsadói Egyéniség (díj)
peňažný príspevok na opatrovanie – ápolási díj
poradenské centrum – tanácsadó központ
Poradne komplexnej pomoci – Komplex Segítségnyújtási Tanácsadók
porucha senzorického vnímania – szenzoros integrációs zavar
pozbavenie spôsobilosti na právne úkony – jogi cselekvőképtelenség, gondnokság alatt álló személy
príspevok na pomoc pri odkázanosti - ápolási díj új megnevezése
rázštep chrbtice – nyitott gerinc (Spina bifida)
senzorické preťaženie – érzékszervi túlterhelés
stanovisko – állásfoglalás
systém poradenských centier – tanácsadói rendszer
ťažké zdravotné postihnutie – súlyos egészségkárosodás
vodnatieľka (Hydrocefalus) – vízfejűség
výmenný lístok – orvosi beutaló
Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím – Fogyatékosügyi Kormánybiztosi Hivatal

Támogatónk:
Kisebbségi Kulturális Alap (Realizované s finančnou podporou Fondu na podporu kultúry národnostných menšín.)

KULT MINOR
FOND NA PODPORU KULTÚRY NÁRODNOSTNÝCH MENŠÍN

Ismét összehozza a közösséget a 2026-os NO Barriers Fesztivál

2026. október 18-án a Főrévi Kulturális Központ ad otthont a negyedik alkalommal megrendezésre kerülő NO Barriers Fesztiválnak. A rendezvény lehetőséget ad a fogyatékossággal vagy szociális hátránnyal élő, tehetséges és kreatív alkotók és előadók bemutatkozására.

A látogatókat sokszínű kulturális programok, közösségi találkozók és kézműves vásár várják.

A fesztivál fő célja a társadalmi korlátok lebontása, valamint annak közvetítése, hogy mindannyian értékes tagjai vagyunk a társadalomnak. A befogadó légkör, az egyedi portékák és a résztvevők hiteles történetei igazán különlegessé teszik ezt a napot.

A rendezvényre szeretettel várják a nagyközönséget is!

Időpont: 2026. október 18.

Helyszín: DK Ružinov Bratislava (Főrévi Kulturális Központ)

További információ: www.nobarriersfestival.com

